

Szerkesztőség

Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat.

Bulev. Regele Ferdinand 4/22
(József főherceg-ut.)

Sürgőny cím: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egész évre	1080 Lej
Fél évre	540 Lej
Negyed évre	270 Lej
Havonta	90 Lej

Hirdetések díjszabás szerint

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

Egyes szám ára 5 lej,
vasárnap 6 lej.

Bucurestiben 50 banival több

Eső után köpönyeg?

A kormány — mint azt már meg is írtuk — elhatározta, hogy a határmenti városokban exportvásárokat rendez, hogy ezáltal az állat-kivitel elősegítse. Kétségtelen, hogy ezek a vásárok mindenképen előnyére lesznek egy a határszéli városoknak, mint magának az exportnak is, amely lényeges javakhoz jut ezáltal. A kormány végre meghallgatta azokat a hangosan jajgató panaszokat, melyekkel évek óta ostromolták a sajtó és a gazdasági élet mértékadó faktorai az illetékes, de nagyot-halló füleket. Hiszen hosszú esztendőkon keresztül semmi sem történt. A parasztok, akik intenzíven foglalkoztak az állattenyésztéssel, lassanként „leépítették az üzemüket”, nem volt érdemes lábasjószágot nevelni, mert a kormány érthetetlen vámpolitikája miatt halódott, sőt szinte teljesen megszűnt az export és a külfölddel összeköttetésben álló kereskedők nem vásároltak. Lehetetlenné tették az exportot, de ezzel még azt sem érték el, hogy az országban leszállt volna a hús ára, sőt, amint az megállapítható, egyre drágább és drágább lett.

Egyetlen eredménye volt az export megnehezítésének: tönkretették az állattenyésztéssel foglalkozó parasztságot, amely most már aligha lesz képes a külföld szükségleteit kielégíteni. Minden vámpolitika csak akkor helyes és célravezető, ha azzal valamely belső érdek hatékonyan megvédhető. Már pedig az állatexport megnehezítésével sem a fogyasztó, sem pedig a termelő érdekei nem nyertek kielégülést. A termelő tönkrement, a fogyasztó pedig még drágábban jutott az áruhoz, mint azelőtt. Így ment ez az évek hosszú során keresztül. Jajgatott a fogyasztó, panaszkodott a termelő s hangos volt a gazdasági élet fóruma a keserű panaszoktól. De a nehézkes gépezet csak nem mozdult.

Végre, amikor már alaposan és hivatalosan informálódtak és konstataáltak, hogy valóban baj van az ország állattenyésztési ügyei körül, akkor újabb hosszadalmas tanácskozások után elhatározták, hogy segíteni fognak a bajon. Nem úgy, hogy a kiviteli illetéket más országok példájára teljesen eltörölik, hanem kieszték, hogy valamiképp leengednek az exportilletékekből és exportvásárokat rendeznek az ország határvárosában. Hiszen szép és dicséretreméltó dolog már maga az a tény is, hogy a kormány segíteni akar az akut bajokon, de ez a segítség csak akkor lett volna hatékony, ha évekkal ezelőtt történt volna. Akkor még a segítségnek az a módja, nagyban fellendítette volna egy az állattenyésztést, mint az exportot, most azonban már eső utáni köpönyegként használható csak ez az idejétmúlt kormányintézkedés.

Ismételjük: az exportvásárok rendezését mindenképen előnyösnek tartjuk, főleg Arad-városra nézve, de nem tulajdonítjuk neki azt a túlzott jelentőséget, amit a kormány szeretne adni ennek a késett gesztusnak. Olyan gazdaság ez, mintha a gazda előbb felgyujtaná a házat, azután pedig muskátli tenne a megszenesedett ablakokba. Vigyázzon a kormány a házatájára, és ne akkor gondoljon reparációra, amikor már csak pusztulás és romlás van mindenfelé. És ha valóban segíteni akar a hibás vámpolitika-okozta bajokon, úgy nézzen csak körül, akad még nagyon sok dolga a bajok idejekorán való elsíntásával.

Éles harc indul az államsegélyért.

Döntő lépésre készül a német párt az államsegély ügyében. — Hans Ottó Roth éleshangú nyilatkozata. — Elérkezett a tizenkettedik óra, mondja az elnök. — A német párt memorandumot nyújt át a kormánynak az államsegély miatt. — Az utolsó lépés, amelyet a nemzetközi jog is biztosít.

(Az Aradi Közlöny bucuresti-i tudósítójának telefonjelentése.) A romániai német párt elnöke ma érkezett vissza külföldi utjából és az első utja Duca belügyminiszterhez vezetett, a belügyminiszterrel való beszélgetése után a német párt elnöke — Hans Otto Roth — fogadta az Aradi Közlöny munkatársát és a következő nyilatkozatot tette:

— A német párt minden törekvése és minden célja egyelőre — az iskolai államsegély megszerzésére szorítkozik. Ez a kérdés oly régóta huzódik, annyit jártunk és annyit szaladgáltunk ez ügyben és ez a kérdés ma már annyira megérlelődött, hogy most itt van már a tizenkettedik óra, amikor ezt a kérdést tisztázni kell. Ma reggel érkeztem Bucurestibe és a legelső látogatásom Duca belügyminiszternek szólt, akinek kijelenttem, hogy itt van az idő, amikor nemcsak én és a pártom, hanem népünk minden egyes tagja tisztán akar látni az államsegély kérdésében. Hajlandó-e a kormány adni államsegélyt, vagy nem?

Duca belügyminiszter figyelmesen végighallgatta fejtegetéseimet és felszólított arra, hogy

az államsegély iránti kérésemet egy memorandum formájában adjam át neki. Ezt a memorandumot én már ma elkészítettem,

és ebben egész röviden kifejtettem a kérésemet és ismételtén felhívtam a kormány figyelmét arra, hogy ezt a kérdést már nem lehet tovább elodáznia. A kormány minden egyes tagja nagyon is jól ismeri ezt a kérdést és nagyon is tisztában vannak azzal, hogy nekünk megdönthetetlen jogaink vannak az államsegélyre. Lehet, hogy már a holnapi napon át fogom adni ezt a memorandumot és igyekezni fogok az összes mérvadó személyekkel beszélni és külön is felhívni figyelmüket arra, hogy népünk minden egyes tagja elementáris erővel követeli ezt az államsegélyt és mi csak szószóloi vagyunk e mélyen a nép lelkéből fakadó követelésnek. Ma már mindenki tisztában van azzal, hogy

az államsegély iránti jogaink megdönthetetlenek

és talán felesleges is hivatkozni arra, hogy milyen alapon kérünk mi az államtól ugynevezett államsegélyt.

Először is jogunk van az államsegélyre az 1848-as magyar törvény alapján, mely törvény még máig sem lett hatályon kívül helyezve és e törvény kötelezi az államot, hogy méltányos összeget adjon a kisebbségi iskolák céljaira. Mi mindmáig ezen az alapon kapunk a román államtól 5 millió lejt, melyből a sváb iskolák másfél milliót és a szász iskolák 3 és fél milliót kapnak. Ez nekünk régi tradícionális jogunk, mely az impérium-változás alkalmával sem szűnt meg egy napra sem, egy még érvényben lévő törvény alapján.

Másodszor jogunk van az államsegélyre, mert az impérium-változás óta még minden kormány elvben elismerte ezt a jogunkat. A liberális párttal 1922-ben kötött a német párt egy egyezményt, melyben a liberális kormány

kötelezte magát arra, hogy megadja az államsegélyt. Az Averescu párttal kötött egyezmény szerint — 1926-ban — szintén elismerte az Averescu kormány, hogy jogos az államsegély iránti kérésünk.

Harmadszor — készakarva hagytam ezt utoljára — a békeszerződés szerint szintén jogunk van arra, hogy az államtól iskoláink céljaira államsegélyt kapjunk. Az 1919. december 19-én kelt párisi egyezmény 10. és 11-ik pontja szerint megdönthetetlenül jogunk van az államsegélyre. Ez a párisi egyezmény a békeszerződés kiegészítő részét képezi és úgy Románia, mint az összes nagyhatalmak garantálták e szerződés minden pontjának pontos betartását.

Ilyen körülmények között nagyon is érthető, ha mi ma egészen röviden a következő kérdéssel fordulunk a kormány felé: Kapunk államsegélyt, vagy nem? Mindenesetre

ez a tárgyalás, amit most folytatok a kormánnyal, az utolsó. Mi 1919. óta aktív politikát folytattunk és ezen idő alatt mindent megpróbáltunk, hogy ezt a kérdést elintézzük. Bennünket nem érhet szemrehányás, hogy a belpolitikai téren nem követtünk el mindent, hogy ezt a kérdést dűlőre vigyük.

— És ha ezek után sem sikerülne ezt a kérdést elintézni, vagy csak részben sikerülne eredményt elérni, akkor minden megengedett eszközt igénybe fogunk venni, hogy ezt a jogosan megillető kérdést magunkra nézve kedvezően elintézzük. Igenis, mi mindent megpróbáltunk idáig is; kértünk, könyörgöttünk, paktumokat, egyezményeket kötöttünk — semmi sem segített. Most még egyszer és utoljára megpróbáljuk, mert ma már egészen más a helyzet, mint volt évekkal ezelőtt, ma már az államsegély kérdése teljesen megérlelődött, ma ez nekünk vitális népi kérdésünké vált.

A német párt elnökének — Hans Otto Rothnak — fenti nyilatkozata bizonyára nagy feltűnést fog kelteni és a pártvezér éles hangjának bizonyára a kormánykörökben is visszhangja lesz. A német lapok különben az utóbbi hetekben hosszú cikkeket írtak az államsegélyről, ahol szinte kétségbeesett hangon alapították meg, hogy az iskolai tanerők hónapokon és féléveken keresztül nem jutnak fizetésükhöz és a legnagyobb nyomorban küzdenek. A német párt hivatalos lapja a legmélyebb elkeseredés hangján említi meg, hogy az államsegélyen mulik, hogy a kisebbségi iskolák továbbra is fenntarthatók lesznek-e, vagy sem és a következőket írja:

— Épen azért, mert a kulturintézményeink fenntartásáról, vagy elpusztulásáról van szó, a megváltás érzésével kell üdvözlőnk politikai vezetőségünk amaz elhatározását, hogy nem riad vissza attól az utolsó lépéstől sem, melyet nekünk a nemzetközi jog is biztosít, hogy iskoláink részére a bennünket jogosan megillető államsegélyt az államtól megkaphassuk.

Farkas Aladár.

Személyi ellentétek a kormányban.

Viszály Angheliescu, Argetoianu és Lupu között. — Megingott Titulescu és Duca barátsága. — Titkok a nemzeti-parasztpárt jövő szereplése körül. — A pártlap homályos példálózgatásai.

(Az Aradi Közlöny bucuvesti-i tudósírójának távirata.) Kormánykörökben meglehetősen idegességet váltottak ki Angheliescu dr. újabb — jórésben ismert — iskolaügyi reformtervései, amelyek tekintetében a közoktatásügyi miniszter különösen Argetoianu és Lupu dr. miniszterekkel találta magát szemközt. A két miniszter ugyanis a leghatározottabban tiltakozott az ellen, hogy Angheliescu több olyan nemzeti eszmét sajátítson ki, amelyek megteremtője és istápolója eddig részben a földművelésügyi, részben pedig a közoktatásügyi miniszter volt. Különösen pedig tiltakoznak a földművelésügyi és munkaügyi tárca hatáskörébe tartozó tanügyi otthonok és intézmények kisajátítása ellen s — mint a Cuvantul értesült — a helyzet emiatt a három miniszter között már annyira kiélesedett, hogy Argetoianu és Lupu dr. kabinetkérdést csináltak az ügyből s amennyiben Angheliescu továbbra is fentartaná javaslatait, késznek nyilatkoztak, hogy kilépjenek a kormányból.

Ugyancsak a kormány kebelében másik két miniszter közötti surlódásokról is tud a Cuvantul. A lap idézi a Viitorulnak Titulescu hazaérkezésével kapcsolatban közölt információját, amely szerint a külügyminiszter felette megbántódottnak érezte magát amlatt, hogy éppen hazatérése előtt való napon a külügyminiszterium hivatalosan közölte a sajtóval, hogy Titulescu hazaérkezésének időpontja még bizonytalan. A külügyminiszter ezért — írja a Cuvantul — állítólag szemrehányást is tett Duca helyettes- külügyminiszternek s ennek következtében a két miniszter között elhidegült volna az eddig ismert jóviszony.

A kormányban azonban ebben a pillanatban sokkal nagyobb gondot okoznak a nemzeti-parasztpárttal a napokban ismét megindult újabb egyezkedési tárgyalások. A fővárosi sajtó egyöntetűen megállapítja, hogy Titulescu visszatérésekor Maniu és Vaida magatartásáról és politikai koncepciójáról tett elismerő kijelentései után lényegesen megengedelményes a helyzet s most már a kormány is komolyan foglalkozik azzal a gondolattal, hogy a nemzeti-parasztpártot ismerje el a második

kormányzópártnak. Kormánykörökben különben nagy fontosságot tulajdonítanak Bratianu Ionel kormányelnök és Vaida-Voevod Sándor között a napokban lefolyt tanácskozásoknak is, amelyek eredményét titokban tartják. Valószínű azonban, hogy a megbeszélések során szóba került az alba-iuliai (gyulafehérvári) kongresszus kérdése is s hogy e tekintetben megegyezés is jött létre, mert Maniu a lapoknak adott mai nyilatkozatában már mérsékelt hangot használt és kihangsúlyozta, hogy a kongresszus kizárólag a nemzeti-parasztpárt ügye, annak csupán nagygyűlési jellege lesz s csak azért tartják meg mégis Alba-Iulian (Gyulafehérváron), mert ez a város mindenkor erőssége volt az erdélyi románságnak. Maniunak ezt a kijelentését a Cuvantul örömmel fogadja és leszögezi, hogy a nemzeti-parasztpárt ezzel ismét tanabizonyosságát adta

Tomescu hétfőn utazik el Aradról.

A vezérfelügyelő hétfőig befejezi a végleges vizsgálatot. — Eddig újabb vádpontokat nem talált Aradváros tanácsa ellen.

(Arad, október 21.) Tomescu vezérfelügyelő ma folytatta az aradi városházán a vizsgálatot. Ma délelőtt a színházalatti kötött szerződés, a színház-épületben levő lakások bérbeadásának és a választási költségeknek ügyét vizsgálta felül. Ma különben beszélgetést folytattunk a vezérfelügyelővel, aki a következőket mondotta:

— A vizsgálatot folytatom és remélhetőleg két-három nap alatt már el is készülök a munkámmal. Jelenleg csak a gyűlési jegyzőkönyvek alapján kérek fel aktákat, amelyeket aztán sorban áttanulmányozok.

— Eredményezett-e az újabb vizsgálat új vádpontokat?

— Az eddigiek szerint, semmi fontosat, ami új vádpontként szolgálhatna a tanács ellen, nem konstataáltam. Azonban mostanig még nem készültem el teljesen munkámmal. A nagyobb ügyeket különben is csak az utolsó napon veszem át és így csak az utolsó napon tudnám megmondani, felmerültek-e újabb

annak, hogy megfelelő ajánlatok mellett hajlandó a megegyezésre.

E békfélékeny hangoknak azonban meglehetősen ellentmond a nemzeti-parasztpárt hivatalos szócsöve. A nemzeti-parasztpárt új lapja a Dreptatea mai számában ugyanis nagy feltűnést keltő cikket közöl, amely konstataálja, hogy a nemzeti-parasztpárt egzisztenciáját veszélyeztetik azok a metódusok, amelyeket vele szemben használnak. A cikk felszólítja Bratianu Ionel miniszterelnököt, hogy gondolja meg a dolgot és térjen vissza a legálitás ösvényére, mert máskülönben a nemzeti-parasztpárt, hogy ne váljon nevétségessé és biztosítva lássa egzisztenciájának megmentését és az államhatalom normális rendjét, kénytelen lesz a maga részéről azt a problémát felvetni, vajon nincs-e itt ta pillanat, hogy eddigi módszereim változtasson. Bánni változás és meglepetés történjék, nem mi leszünk felelősek a történelem előtt — írja a Dreptatea. A cikk az összes politikai körökben élénk diszkusszió tárgyát képezi és a nemzeti-parasztpárt vezetésének felvilágosítását várják a tulságosan homályos célzások tekintetében.

ügyek. Eddig mindenestre csak annyit mondhatok, lényegesebbet nem találtam.

— Összehívja Vezérfelügyelő ur a városi tanácsot is?

— Csak akkor, ha valami olyan felvilágosításra lesz szükségem, amit csak a tanács adhat meg. Azonban nem hiszem, hogy erre sor kerülne.

Tomescu vezérfelügyelő egész délutánig folytatta a vizsgálatot, amely még az esti órákba is belenyúlt. Értesülésünk szerint a vezérfelügyelő hétfőn este már befejezi munkáját és még hétfőn éjszaka elutazik Aradról.

— József főherceget meghívták Szovjetországba. Budapestről jelentik: Ma visszatért a lyoni fürdőkongresszusról József Ferenc főherceg, aki elmondta, hogy az egyik szovjet kiküldött meghívta az oroszországi fürdők megtekintésére. A főherceg azzal hátrította el a szíves meghívást, hogy egyelőre nem óhajt Oroszországba menni.

T A R C A.

A stigmaták.

Krisztus vérző sebei az emberi testen.

Írta: Dr. Szedlák Géza, Ideg orvos.

Az emberi léleknek sok oly titokzatos jelensége van, mely testünkre is kihat; ezek közül a legérdekesebb a stigmatizáció, mely évszázadokon át foglalkoztatta ugy a vallást, mint az orvostudományt. Rendesen hitbuzgó nőknél fordul elő, amidőn nagyfokú extázisban ugy el tudnak mélyedni Krisztus szenvedéseibe, hogy testükön Krisztus sebeihez hasonló vérző sebhelyek, az u. n. stigmaták lépnek fel.

Az Egyház régebben csodának minősítette ezt, amit az orvostudomány is elfogadott, mert nem állott rendelkezésére semmi vizsgálati mód, mellyel az ellenkezőjét bizonyítható volna. Később, az orvostudomány fejlődésével sokszor maga az Egyház is elismerte, hogy a vizsgálat tárgyát képező stigmatizáció nem egyéb, mint az ideg- és lelki élet rendellenes működése. És végül voltak olyan stigmatizációs esetek is, ahol mindkét fél megbizonyította a közönséges csalást. A XIII. század eleje óta mintegy 300 stigmatizációról van tudomásunk, melyek alapos vizsgálat tárgyát képezték mindkét részről. Azóta is, valahányszor egy stigmatizációs eset Európában előfordult, az egész világ feszült figyelemmel várta a vizsgálat eredményét: miraculum-e, vagy csalás? Az érdeklődésnek ugyanez a foka kíséri ma is a legújabb stigmatizációt, mely Bajorország Konnersreuth nevű falujá-

ban lépett fel. Neumann Teréz 28 éves leánynál, aki minden pénteken átéli Krisztus szenvedéseit, haláltusáját és kezeln. lábain a Krisztus-i sehekhez hasonló vérző stigmaták kelteknek. Ezek és ezek zárandokolnak a „csoda” megtekintésére. Ideg orvosok, pszichológusok vizsgálják az esetet, egyházi férfiak jegyzik fel hűen a leány látományait, szenvedéseit, a stigmák vérzéseit — és ezzel a stigmatizáltak hosszú sora ismét gazdagabb lett egy rejtéllyel.

De amint a vallást csak vallási módon lehet megközelíteni, ugy a tudomány is csak tudományos eszközökkel bizonyíthat. Az Egyház és az orvostudomány ezen új stigmatizáció megvizsgálásánál sem fog ellenkezésbe kerülni egymással. Az Egyház mindenkor éberren őrködött afölött, hogy nagy Szentjeinek tiszteletét ne profanizálják az időnként fellépő „csodák”, melyekről számtalan esetben kellett meggyőződnie, hogy azokban semmi természetfölötti nincs. El kell ismernünk, hogy az Egyház a legszigorubbán vette vizsgálat alá az összes stigmatizációkat, amit bizonyít az a körülmény is, hogy az esetek leglőjából alig egy párat minősített csodának. De az orvostudomány is elismerte, hogy a csodák sem sorozhatók mindenkor a csalások és hallucinációk kategóriájába és a stigmatizációkkal mint olyan jelenségekkel foglalkozik, amelyek a vallás, a pszichológia és orvostudomány határmezsgyéjén állanak.

Az eddig ismert stigmatizációs esetek majdnem mind nőknél fordultak elő. Kik mindannyian betegek voltak, legtöbbször súlyos természetű testi betegség, vagy az ideg- és lelki élet zavarai voltak kimutathatók. A nő

kedélyi-élete és érzelmi világa ugyanis lényegesen intenzivebb, mint a férfiué. Ez áll az egyszerű falusi nőre epügy, mint a tanult nagyvárosi hölgyra. Mélyebben tud szeretni, de mélyebben tud gyűlölni is. Lelke fogékonyabb a szenvedések iránt is; vallásos áhítatban pl. egészen az extázisig tud elmerülni a legnagyobb szenvedésbe, mely e földön embernek kijutott: az Isten-ember szenvedésébe is. És fellép benne a vágy, vajha csak egy részét is érezné az ő fájdalmának és szenvedésének. Ha pedig lelke átvette a fellépő vágyképzetet, teste azonnal reagál is reá. Csak utalok a mindennapi életben magunkon is észlelhető testi elváltozásokra, midőn valami lelki felindulás miatt elsápadunk, vagy élénk pirfutja el arcunkat, libabőrössé válik testünk, izzadás fut rajtunk végig. De menjünk tovább. Nem egyszer volt alkalmunk megfigyelni idegbeteg egyének nyugtalan alvását, amidőn álmukban ugy érzik, hogy egy szörnnyeteg nehezedik mellükre, képtelenek megmozdulni, lélegzetük is eláll (incubus) és felébredve szörnnyü álmukból, mellükön kék foltokat látunk, mint bizonyosságát a bőralatti kötőszövetben fellépett vérzésnek. Egy szülészeti klinika égése alkalmával a szülőnőkn a tüzveszedelem láttára oly ljedelem vett erőt, hogy magzatjaikat kiterjedt biborvörös foltokkal hozták a világra. Egy anyán, látván az ablakon kihajoló gyermekét, az a gondolat vett erőt, hogy az esetleg véletlenül lecsapódható ablakredőny le is fejezheti a gyermeket s ettől való félelmében tarkóján egy kiemelkedő élénk piros, fájdalmas sáv keletkezett, melyből sokáig vércseppek szivárogtak. Egy leány, aki szemtanuja volt annak a botbirtetésnek, amit bátyja a katonáéknál elszenve-

Varjassy Lajos dr.-t letartóztatták.

Egy vagyonbukott bucaresti-i bank részvényesek tettei ellene feljelentést. — Az egykori aradi kormánybiztost a vacaresti-i fogházba vitték.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata.) Bucarestből Timisoaran (Temesváron) keresztül nagy meglepetést keltő híradás érkezik, amely arról szól, hogy Varjassy Lajos dr.-t letartóztatták Bucarestben. Dr. Varjassy Lajos Aradról Bucarestbe költözött ügyvéd csak pár hónappal ezelőtt szabadult ki a timisoarai (temesvári) törvényszék fogházából, ahol a nagy szenzációt keltett Juhos-ügyből kifolyólag ült vizsgálati fogházban. Dr. Varjassy ezuttal ismét egy nagy szenzáció központjába került, amelyből kifolyólag tegnap éjjelkor letartóztatták és a vacaresti-i fogházba szállították. Ennek az érdekes letartóztatásnak előzményei — a híradás szerint — a következők:

A giurgiui malom részvénytársaság, melynek fő részvényese dr. Varjassy Lajos, két esztendő óta összekötöttségben áll a Banca de Credit Comercial bucaresti-i pénzintézettel. Hetekkel ezelőtt fizetési zavarokba jutott a pénzintézet, amelynek részvényesei jelentést tettek az ügyvédeknek, hogy a bank vezetésében súlyos visszaélések történtek. A jelentésben azzal vádolták meg a bankot és a giurgiui malmot, hogy az egyesülést kimondó jegyzőkönyvbe hamis adatokat vettek be, továbbá, hogy dr. Varjassy Lajos állítólag összejátszott volna a pénzintézet igazgatóságával és így a banktól jogosulatlanul öt millió lejt vett volna fel. A feljelentés a továbbiakban elmondja, hogy amikor a részvényesek megtudták, hogy a bank véglegesen a tönk szélére jutott és dr. Varjassy Lajos öt millió lejt vett tőlük fel, fogták magukat és bűnvádi utra terelték az ügyet. A feljelentés következtében aztán tegnap éjjel letartóztatták dr. Varjassyt és vele együtt Rosu ezredes és Heléna Paraschivescu asszonyt is, akiket Vacarestibe szállítottak. A letartóztatások nagy feltűnést keltettek Bucarestben, bár illetékes körökben mind erőteljesebb az a vélemény, hogy a fel-

EJ UCHNYEM . . .

Volgal hajósok dala. Örökzép orosz dal, postikus magyar szöveggel, 36.— lejt. :: Mindenütt kapható. 47.5

dett, ugyanolyan sebhelyekkel esett ágyra, mint amilyenek bátyja testén voltak láthatók a botutások nyomán. Burot párisi egyetemi tanár már 1885-ben mutatott be gyenge idegzetű nőket, kiknél egyszerű szuggeszcióra orrvérzést, véres izzadást, bőrvérzést tudott előidézni. Azóta sok esetben sikerült hasonló módon még égési hólyagokat is előhívni.

Ha tehát ily testi elváltozások szuggesztió uton felléphetnek, úgy könnyen érthetővé válik azoknak autoszuggeszciós módon való létrejövése is. Ott, ahol a lelki élet teljesen a vallás fönséges atmoszférája alatt áll, ahol a megfeszítettnek képe oly realitással domborodik ki az áhítatban elmerülő előtt, hogy a megostoroztatást, a keresztrefeszítést a saját testén érzi és a böjtöléstől, betegségtől amugy is legyengült szervezetét végigjárja a Golgothának minden fájdalma, — a képzelőerőnek intenzív működése testi elváltozásokat is hozhat létre stigmaták képében. Nem csoda, ha ebbe a nagy lelki szenvedésbe a test is belevonatik és a belső megindulás autoszuggesztió uton visszatükröződik a fellépett sebeken. Ez volna a stigmák keletkezésének orvosi magyarázata.

A stigmák tehát tények, miknek létezését elvitatni nem lehet. Látnak, érezzük és csodáljuk a lelki élet mechanizmusának hatalmas erejét itt is, bár felfogni képesek nem vagyunk. Mély megindulással nézzük ezen rajongó nőket, kiket saját betegségük és szenvedésük még a megdicsőülés szférájába is emel.

A természet sok titkot rejt magába, de minden titok közül a legnagyobb, de egyúttal a legrejtelmesebb is: a lelki élet titka . . .

jelentések aligha tartalmaznak konkrét vádakokat s jórésben csak arra irányulnak, hogy a

Miniszteri vizsgálat a Link-Fink-háboruságban Aradon

Link aradi kárpitósmester feljelentése az aradi hatóságok ellen. A minisztertanács külön miniszteri biztost küldött az ügy megvizsgálására. — Kétszázezer lej kártérítést kér az „ártatlanul megburcolt” aradi kárpitósmester.

(Arad, október 21.) Link aradi kárpitósmester és Fink háztulajdonos esztendőket ezelőtt megkezdődött háboruszkodásának eredeti okait talán ők maguk a gyűlölködő felek sem tudnák már megmondani. Lehet, hogy ez a furcsa névhasonlóság kelt bennük valami megmagyarázhatatlan ellenszenvet egymás iránt; minczen kizárva, hogy Link vele szemben való csúfolkodásnak találja Finknek a nevét és viszont. Erre a kérdésre valamelyik kiváló lélekbuvár adhatna választ. Mi csak Link és Fink szemüvegén keresztül bíráljuk meg a helyzetet, amely ismét annyira kiélesedett, hogy minden pillanatban várható a harcok kibrokkonása, ami rendszerint kórházi ágyon, dagadt és véres koponyákkal nyer ideiglenes befejezést. A jelenlegi konfliktusnak annak idején nyilvánosságra került előzményei a következők:

A véres összecsapás.

Fink Albert hal-téri háztulajdonos valami jelentéktelen ügy miatt összeszólkkozott lakójával, Link Jakab kárpitósmesterrel. Az összeszólkkozások napirenden voltak náluk s valahogy úgy áll a dolog, hogy „ha a Fink kéménye füstöl, Link attól mindjárt tüszköl.” Az eddigi előcsatározások, amelyek nagyjából szó-harcokban merültek ki, most tetteles háborusággá fajultak. Link épen egy ócska díványt igyekezett simára reszelni, amikor Fink reátámadt. És ahogy a panasz szólt, Fink földre terítette Linket és lázas vehemenciával igyekezett belőle kiszorítani a szuszt. Link, hogy életét védelmezze, a kezében levő reszelővel többször Fink felé döfött. Az érdes vas behatolt Fink bordái közé. Fink még megmaradt erejével kiverte Linknek néhány fogát és mint aki dolgát jól végezte, eszméletlenül fordult le a fogait köpdőső Link kárpitósmester meggyötört testéről.

Link lassan feltápáskodott és elvánszorogott a rendőrségre, ahol a maga módja szerint, jegyzőkönyvbe diktálta be a véres háboruság hiteles történetét. A jegyzőkönyvet Versigan rendőrkormányzó vette fel és a lefolytatott nyomozás többi jegyzőkönyveivel együtt beterveztette az ügyészségre. Közben Fink a kórházba került, ahol élet és halál között lebegve, nyomta tizennégy napon keresztül az ágyát. Link pedig orvosi bizonyítvánnyal igazolta, hogy tizenégy hétig munkaképtelenné vált Fink ütlegelése miatt.

Pereskedés, életre-halálra.

Amíg Linkkel és Finkkel a tudós orvosok el voltak foglalva, addig csend és nyugalom honolt a hal-téri házban. Ez idő alatt egyikük neve sem szerepelt egyetlen egyszer sem az újságok hasábjain. De elérkezett a gyógyulás ideje és a két harcos visszakapta életerejét. Ismét megkezdődtek a szó-csaták, a melyekben különféle jóslások hangoztak el: — Fogsz te még bagóért táncolni! — A fegyházban pusztulsz el! — Majd kifizeted még te a harminkétezer lejemet!

Link ugyanis a bíróság útján harminkétezer lejt követel Finktől, a kapott verésért. Azért azonban nem nyújtott be számlát, amiért Fink bordái közé döfte a reszelőt. Következett a tárgyalás napja az aradi törvényszéken; a két rivális ártatlanságának biztos tudtában, ügyvédekkel és dokumentumokkal felszerelve lépett a bíróság elé és Link Jakabot, a íclpe-rest elítélték egy hónapi, illetve harminc napi elzárásra. Link kétségbe volt esve, sietett megtelebbezni az ítéletet a timisoarai (temes-

részvényesek a tönkrement bank vezetőivel szemben ilymódon gyakoroljanak pressziót abban az irányban, hogy elveszítettnek hitt pénzüket minden módon és minden eszközzel visszaszerezzék. Épen ezért beavatott körök véleménye szerint Varjassy Lajos nagy feltűnést keltő fogvatartása nem is lehet hosszú életű.

vári) királyi táblához. A tábla a napokban hagyta helyben az aradi törvényszék ítéletét.

— Engem ugyan helyben hagytak — mondotta siró hangon Link Jakab. — Először Fink, azután a tábla...

Pardon, nem tévedtek?

A rendőrségre ment fel Link Jakab, mert úgy vélte, hogy az ő igazságos ügye körül valami link dolog történhetett. A prefektushoz akart menni panasza, azt állítja, hogy Versigan komiszar nem küldte fel a bírósághoz azokat a jegyzőkönyveket, amelyeket az ő mentőtanú diktáltak be, mert ha felküldte volna, hát Finkre mondták volna ki ezt a súlyos ítéletet. Másik feltevése az, hogy egy kis tévedés okozhatta a tragédiát: mindössze egyetlen betűcske: a jegyzőkönyvbe Link helyett Finket irtak.

Hiába magyarázták a rendőrségen Link Jakabnak, hogy a tévedés ki van zárva s hogy az aktákat annak idején elküldték az ügyészségre, nem akart belenyugodni. A harcok természetű, igazságát kereső kárpitósmester különben is olyan fából faragta, hogy nem egyikönyyen hagyja meggyőzni magát. Azt már régebben sejtette, hogy itt az alsóbb fórumoknál nem sok eredményt érhet el, terjedelmes levelet irt tehát Bucarestbe a minisztertanácsához, amelyben felsorolta az összes panaszait. És odaient a miniszter urak komolyan vették Link Jakab levelét, erre a legjobb bizonyíték az, hogy ma délelőtt Aradra érkezett Dinescu igazságügyi vezérfelügyelő, csupán csak azért, hogy a Link feljelentésében foglalt rendkívül súlyos vádakot megvizsgálja. Csak most derült ki, hogy Link Jakab a minisztertanács előtt megrágalmazta az ügyészt, a vizsgálóbírókat, az összes bírákat, akik az ő ügyével foglalkoztak és több aradi ügyvédet. A rágalmozó feljelentés többek között azt tartalmazza, hogy Fink Albert mindenkit megvásárolt, csak hogy őt elítéljék. A terjedelmes feljelentés végén Link Jakab kétszázezer lej kártérítést követel „üldözőitől”, akik őt meghurcolták.

Dinescu vezérfelügyelőnek nem sok dolga volt a vizsgálattal, hiszen az ügy aktái között fekszik egy orvosi bizonyítvány, amely szerint Link Jakabot huzamosabb ideig kezelték a ciuji (kolozsvári) ideggyógyintézetben. Ez a bizonyítvány mindent megmagyarázott. A vezérfelügyelő már vissza is utazott Bucarestbe, de Link Jakab nem nyugszik bele a dologba és kijelenette, hogy ha kell, a régenstanácsig is elmegy, hogy igazát megtalálja, mert ő nem fél senkitől. Olyan szemvillogtatással mondta ezeket a szavakat, hogy a viharedzett rendőrtiszték is hátrahúzódtak egy lépéssel. Bizonyosan a reszelő jutott eszükbe. (p. g.)

— A görög-román bank összeomlása. Bucarestből jelentik: A brailai törvényszék megerősítette Draculsnak és Leventusnak, a Görög-Román Bank igazgatósági tagjainak letartóztatási végzését, azzal az indokolással, hogy tudomásuk volt az igazgatóság inkorrekt és a bankot romlásba vezető operációjáról. A bank megmentésének kilátásai nagyon csekélyek. Görögországból, ahonnan segítséget vártak, a bank odautazott elnökigazgatója azt az értesítést küldte, hogy nem tér vissza, mert attól fél, hogy letartóztatják. A betétesek egy nagyobb csoportja tegnap megjelent a törvényszéki elnöknel, kérve, helyezze szabadlábra a letartóztatott igazgatósági tagokat, hogy azoknak módjuk legyen legalább a kisbetétesek tőkéjét megmenteni.

Művészet.

* Az aradi téli színház heti műsora. Szombaton délután 4 órakor: Aranyember. (Félfhely-árak). Este fél 9 órakor: Borcsa Amerikában, operett-premier. (C. bérlet.) Vasárnap délután 3 órakor: Nem nőülök, vigjáték. (Mérsékelt hely-árak.) Délután fél 6 órakor: A legkisebbik Horváth-leány, operett. Este 9 órakor: Borcsa Amerikában, operett. (A. bérlet). Hétfő: Borcsa Amerikában, operett. (B. bérlet.) Kedd: Borcsa Amerikában, operett. (C. bérlet.) Szerda délután 4 órakor: Kékszakáll nyolcadik felesége, bohózat. (Félfhely-árak.) Este: Román előadás. Csütörtök: Bohózat egy párisi szállóban, bohózat. (Premier. A. bérlet.) Péntek: Bohózat egy párisi szállóban, bohózat. (B. bérlet.) Szombat: Bohózat egy párisi szállóban, bohózat. (C. bérlet.)

* A cluj Nemzeti Színház előadása. Zsúolt ház előtt mutatta be ma este a cluj román Nemzeti Színház Ghica Voda halálának 150.ik évfordulója alkalmából Denaratanu: Grigore Voda című háromfelvonásos történelmi drámáját. A címszerepben D. Psatta brillírozott, aki hűen adta vissza az 1770-es évek fejedelmének, Ghica Vodának alakját. A többi szereplő mind tudása legjavát nyújtotta. Talvan, Melisanu, Dumitrescu, Popeea s a társulat többi tagja is osztozott a meleg sikerben. Az ünnepi darab előtt Eftimiu Viktor egyik Rapsozii című egyfelvonásos, nagyszerű poemáját mutatták be. Az egyfelvonásos szereplői: Vasilescu és Mateescu asszonyok, Popovici és Psatta művészettel tolmácsolták a szerző megérzéseit. (—)

* Cigánymuzsika a Borcsa premierjén. A szombat esti Borcsa Amerikában című új operett premierjén bizonyára a szenzáció erejével fog hatni, hogy R. Horváth Mici és Junghani egyes számaát a kitűnő aradi cigányprímás, Puskás Béla és zenekara fogják kísélni.

* Az aradi színházi iroda hírel. A „Borcsa Amerikában” szombati premierje iránt városszer- te nagy az érdeklődés. A színház tájkán semmi másról nem beszélnek, mint Borcsáról, a nótás- kedvű, tréfás rakamazi parasztlányról, aki elme- gy nagyuri dámának, de akit visszaszólít a sziv a szénaillatos kis faluba, a hűségesen váró szerető- höz. Amit a szereplők Horváth Micivel az élükön szinpadra hoznak, az felülmúl minden várakozást. Mozgalmasabb, tréfásabb, kedvesebb és szórakoz- tatóbb darabot keveset játszottak az aradi szinpa- don: A „Borcsa Amerikában” a premieren kívül vasárnap este, hétfőn és kedden van műsoron. — Délutáni előadások. Szombat délután félfhely-árak mellett Jókai örökéletű drámája. Az aranyember kerül szinre elsősorú szereposztásban. Vasárnap délután 3 órai kezdettel Szenes Béla nagysí- kerű vigjátékát, a Nem nőülök című kacagtató slágert játszik abban a szereposztásban, amely- ben tavaly oly hatalmas sikert aratott. Délután 6 órakor rendes hely-árak mellett az idei szezon operett-ujdonsága, A legkisebbik Horváth-leány kerül szinre Lengyel Irénnel a címszerepben és a többi elsősorú taggal.

A kereskedő

részére a hirdetés a vagyonszerzés egyik legfontosabb kölléke. A kereske- dőnek tudnia kell: hogyan, mikor és hogy hol hirdessen? Csak annak a hir- detésnek van eredménye, amelynek szö- vege feltűnő, a közönség szeme előtt van és olyan lapban jelenik meg, amely- nek nagy az olvasóközönsége. Ha azt akarja, hogy hirdetését a közönség min- den rétege olvassa, úgy adja fel az **Aradi Közlöny-nek** amely a lezelterjedtebb napilap, így a legjobb hirdetési organum.

— Egy kisázsiai petróleumforrás előntö- te a vidéket. Bagdadból jelentik: A kisázsiai Kirkuk közelében gazdag petróleummezőket tártak fel. Az előtörő petróleum valóság- gal előntöti az egész vidéket, eddig már körülbelül 50.000 tonna petróleum veszett kárba. Kettőn meghaltak a petróleumgázoktól

Izgalmak Szomory Dezső Nagyasszonya körül

A budapesti rendőrség nagy előkészületeket tett a várható tüntetések elfojtására. — A kultuszminiszter elhárított magától minden felelőséget. — Pestkörnyéki ébredők készítik elő a botrányt.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójának távirata.) Ma este előreláthatóan nagy iz- galmak színhelye lesz a magyar főváros és az sem lehetetlen, hogy uccai botrányok lesznek a Nemzeti Színház környékén, ahol ma este ujtították fel Szomory Dezsőnek a kiváló ma- gyar írónak „Nagyasszony” című történelmi színművét, amit 17 évvel ezelőtt mutattak be Budapesten, ugyancsak a Nemzeti Színházban. A készülő botránynak és tüntetésnek ép ez a re- priz az oka. Most amikor ezeket a sorokat írjuk, még csak az előzményekről számolhat- tunk be és a közvetlen telefonösszeköttetés hiánya miatt, csak holnap adhatunk hírt arról, hogy mi történt ma este Budapesten, de az tény, hogy ebben a pillanatban a botrány ki- kerülhetetlennek látszik.

Budapesti tudósítónk ma érkezett távirati jelentései arról számolnak be, hogy a mai déli lapok szerint nagy botrány színhelye lesz a Nemzeti Színház. A rendőrség ugyan széles- körű intézkedéseket tett, hogy a rendet az elő- adáson megóvja, az egyetemi ifjusághoz pedig felhívásokat intéztek, hogy tartózkodjék min- dennemű beavatkozástól. A belügyminiszter elrendelte a szükséghez képest a karhatalom alkalmazását, de — semmit sem lehet tudni.

Nem tartjuk érdektelennek, hogy ismer- tessük ennek a repriznek előzményeit, amely- nek megtartásához tudvalevőleg Hevesi Sán- dor, a Nemzeti Színház igazgatója állását kö- tötötte, mire a kultuszminiszter szabad folyást engedett a dolognak, de minden felelőséget az igazgatóra hárított. Mióta a Nemzeti Szín- ház publikálta azt, hogy másorra tüzte Szomory Dezsőnek tizenhét év előtt bemutatott „Nagyasszony” című színművét, a jobboldali

egyesületek részéről féktelen izgatás indult meg a darab színterhozatala ellen. A jobboldali sajtóban gyűlölködő cikkek jelentek meg Szomoryról, deputáció ment a kultuszminiszter- hez — persze hiába — végül ismeretlen em- berek röpcédulákat terjesztettek a főiskolák között, hogy botrányral zavarják meg a Nem- zeti Színház pénteki esti előadását. Tegnap is osztogatták ezeket a cédulákat az egyetem kapujában, az ifjuság azonban nem reagált rájuk, sőt a Csaba bajtársi szövetség dr. Ger- lóczy Zsigmond tanár felhívására elhatározta, hogy nem vesz részt a tüntetésen. Erre az éb- redők a pestkörnyéki falvakba vonultak és ott toboroztak össze mindenre elszánt legénye- ket. A rendőrség, mint már említettük, feljes felkészültséggel várja a történendőket és a mai intézkedések maradnak érvényben, amíg csak a darab műsoron lesz.

Nagy feltűnést keltett, hogy az egyik jobboldali délutáni lap két főpap nevét is be- lekeverte a Szomory-ellenes akcióba és azt írta, hogy gróf Zichy Gyula kalocsai érsek és Rott Nándor veszprémi püspök levélben kö- szönték meg az Émenek „hazafias” fellépését.

Nem érdektelen megemlíteni azt, hogy ezelőtt 17 évvel, 1910. február 10-én, amikor a „Nagyasszony” premierje volt, az összes la- pok, így az azóta megszűnt klerikális „Alkot- mány”, valamint a szintén megszűnt félhivata- los „Magyar Nemzet” is nagy elismerés hang- ján írtak a Szomory-darabról és még az „Alkotmány” is elismerte, — tehát az akkori szélső jobboldal — hogy „... Romantikus, fé- nyes jelenetcsoport a „Nagyasszony”, amely tagadhatatlanul szépen, ragyogó nyelven és poétikus jelenetekben van megírva.”

A védő továbbra is gonyolódik, mire a magánvád képviselője kijelenti, hogy a tár- gyalást nem úgy vezetik le, ahogy kellene. Az elnök felszólítja, vonja vissza állítását, mire heves vita fejlődik ki. Az általános zürzavar- ban az elnök végül berekeszti a tárgyalást.

Pech üldöz egy aradi autót.

Tíz nap alatt három baleset ért egy vadonatúj aradi autóból. — Kocsi és autó karambolja.

(Arad, okt. 21.) Arad legpechesebb autója egy gyönyörű, nagy amerikai kocsi, amely 599. számmal van ellátva és alig tíz nap leforgása alatt három ízben történt vele baleset. Az autót tíz nappal ezelőtt vásárolta gazdája. Amikor elő- szőr kifutott a garázsból, egy fával megrakott, nehéz lovakkal vontatott teherkocsi haladt el mel- lette, a kocsi egyik kereke kiesett és a fatömegek rázudultak az új autóra. Különösebb baja nem történt, csak a sárhányója tört össze és két pneumatik pukkadt fel. Röviddel ezután, egyik uccakereszteszénél két megvadult ló rohant bele az autóba, melynek akkor karosszériája tört ösz- sze. Gazdája azonban kijavíttatta, úgy, hogy me- gint úgy festett, mintha új lenne. Ma azután meg- történt az 599-essel a harmadik katasztrófa. A Str. Brat'anu (Weitzer-ucca) sarkán álldogált, nyugodtan, mit sem sejtve és türelmesen várta gazdáját, akinek közelben akadt valami dolga. Igen ám, de arra hajtott Fuhrmann Antal kocsiával és két rakoncátlan paripájával. A paripá- kat meg tudta volna fékezni Fuhrmann, ha törté- netesen nem lett volna berugva. De ittas volt és a lovak felhasználták a kedvező alkalmat amikor szabadon szórakozhatnak. És szórakozásuk ab- ban merült ki, hogy egyenesen nekimentek az 599-es autónak, amely ott a helyszínen féloldalra dőlt lejtőben. Ezzel baja nem történt, csak ab- lakai zúzódtak be, sárhányója tört össze és a ka- rosszérián esett némi sérülés, amit egy néhány ezer lejtel ki lehet javítani. Fuhrmann Antal azon- nal kijózanodott a karambol láttára, de ezt a tényt nem vette enyhítő körülménynek az odaérkező rendőr, aki bekísérte a kocsist a rendőrségre. — Emnyl baj történt ma délutánig az 599-essel, hogy holnap reggelig mi történik vele, arról talán hol- naplan fogunk beszámolni.

Petljurat

az orosz Cseka ölette meg?

„Schwarzbart a szovjet ügynöke volt” — vall- ja az egyik tanu. — Izgalmas jelenetek a védő, magánvád, és elnök között.

(Az Aradi Közlöny párisi tudó- sítójának távirata.) Petljura hetman gyilkosának ügyét ma tovább tárgyalták. A mai tárgyaláson feltűnést keltő incidens tör- tént; a tárgyalás elnöke felolvasta az ügy egyik tanujának, Dajbrovskynak levelét, amelyet ma kora reggel az elnök lakására jut- tatott. A levélben a tanu a harmadik interna- cionálé által a világ minden részében folyta- tott kémkedésekkel és terrorcselekményekkel foglalkozik és azt állítja, hogy Schwarzbart, akit már régóta ismer, csupán eszköze volt Moszkvának. Petljura meggyilkolását már ré- gen készítik elő és a cseka a tábornok szemé- lyében az ukrainai függetlenség megszemé- lyesítőjét akarta láb alól eltenni.

A levél felolvasása után a merénylő így kiáltott fel:

— Dajbrovsky, akit én emeltem ki a szegény sorsból és akit állandóan támogat- tam, gyalázatos Judás!

Ezután Schwarzbart védője kijelentette, hogy a tanu már többször szerepelt 1918. óta, mint agent provokator. Ekörül heves vita folyt le, majd folytatták a tanukihallgatásokat. Chapoval egykori ukrán tábornok kijelentette, hogy Petljura kifejezetten zsidóbarát volt. Azon nézetének ad kifejezést, hogy a szovjet gyilkoltatta meg a hetmaht. Longuevin pro- fesszor, a Colege de France tanára kijelenti, hogy véleménye szerint az ukrán reguláris katonaság követte el a pogromokat, amelyek- kért Petljura viseli a felelőséget. Schwarz- bart csupán üldözött faját akarta megbosszul- ni, amikor őlt. Az utolsó tanu Propovics volt ukrainai miniszter volt, aki hibás francia nyel- ven előadta, hogy a szovjetkormány sziszte- matikusan zsidókkal telepítette be Ukrajnát. A védő tiltakozik ez ellen, miközben a volt mi- niszter hibás francia kiejtését utánozza. Erre a tanu felpattant:

— Azért hívtak ide, hogy kihallgassanak, vagy kigunyoljanak?

Arad tanácsa megrendezi az exportvásárt.

Aradváros tanácsulása. — Érdekes felszólalások a közönség érdekében. Vihar készült a két tanács tag lemondása körül. — Az izzó hangulat kirobbanását a határozatképtelenség akadályozta meg.

(Arad, október 21.) Ma délután négy órakor tartotta ülését Arad város tanácsa Marcovicu Vince dr. helyettes polgármester elnöklété alatt. Az ülés elején mindjárt éles vita fejlődött ki az elnök helyettes polgármester és Vostinár György tanács tag között, aki napirend előtt akart felszólalni Bogdan Avram és Ermesz István tanács tagok — már ismert — lemondásának ügyével. Az elnök nem adta meg a szót Vostinárnak, mire vita fejlődött ki, amelynek végén az elnök megvonta a szót a tanácsostól és kilátásba helyezte, hogy amennyiben nem tesz eleget a felszólításnak, kizárja az ülésből.

Vita az exportvásár körül.

Ezután sor került a napirendre, amelynek első pontja az exportvásár kérdése volt. Dirlea Vazul gazdasági tanácsos ismertette az ügy előzményeit és részleteit, majd Marcovicu Vince dr. beszámolt arról, hogy a minisztertanács november 1-től engedélyezte az exportvásárt. Felhatalmazást kért a tanácsból arra, hogy tárgyalásokat folytathasson az exportvásár ügyében és Stetiú Sabin bucuresti-i ügyvédnek, aki az ügyben dolgozott, a fáradozásáért honoráriumot állapítson meg. Stoinescu Sándor dr. a vásár létesítése mellett szólal fel, azonban a honoráriumra nézve bővebb felvilágosítást kér. Ennek megtörténte után Albu Livius a fogyasztóközönség érdekeinek megóvásáért hívta fel a tanács figyelmét, miután felő, hogy az árak — a vásár következtében — emelkedni fognak. Az elnök erre kifejtette, hogy a város vezetősége is foglalkozott ezzel a kérdéssel, azonban arra a konklúzióra jutott, hogy az exportvásár nem fogja megdrágítani a fogyasztást. Az exportőrök eddig is csak a határmenti városokban vásárolták a drága szállítás miatt, most azonban, hogy csökkennek a szállítási költségek az exportmarhánál, az ország más részeiben is fognak vásárolni. Vostinár György kijelenté, hogy vigyázni kell a fogyasztók érdekeire és arra, hogy Arad el legyen látva hussal. Dr. Jancu Cornel igen érdekes módon világította meg a kérdést. Kijelentette, hogy 1919. óta az állam mást sem tesz, mint a fogyasztót látja el olcsó áruval. Ez igen szép és dicséretes, azonban a baj ott van, hogy közben lehetetlenné tették az exportot, tönkretették a parasztságot, amelynek nagyrésze teljesen elszegényedett, mert nem tudja megfelelő áron eladni termékeit. Bünt követnek el azok, akik csak az úgynevezett olcsó fogyasztást tartják szem előtt és közben hagyják az országot napról-napra jobban elszegényedni. Nem szabad, hogy ezt tekintse főszempontnak, hanem segítsék elő az exportot, még akkor is, ha néhány lejjel drágább is lesz az árucikk. A felszólalás körül élénk vita fejlődött ki, majd Engel Gyula a kereskedők nevében üdvözli örömmel az exportvásárt, amelynek Arad jövője szempontjából nagy jelentősége van. Javasolja, adják meg a permanens bizottságnak a megfelelő felhatalmazást. Fáskert Tibor leszögezi, hogy az eszmét magát pártolni kell, de egyben vigyázni kell arra is, hogy a lakosság ne vallja annak kárát. Végül elfogadták a permanens bizottság javaslatát.

A mérnöki hivatal ártatlansága.

A következő két pontot: a gépiüzemek múlt évi zárszámadásának és a pénztárvizsgálat eredményének helybenhagyását elhalasztják, mert a gépiüzemi referens nem jelent meg az ülésen. Stefanut Sabin főjegyző beszámolt Hoiescu közlekedésügyi miniszteri vezérfelügyelő jelentéséről a városi mérnökök ügyében, akiket teljesen ártatlanoknak talált. Fáskert Tibor örül annak, hogy a mérnöki kar reputációja csorbitatlan, azonban nem tudja megérteni, hogy a mérnöki kar vádlói közül hármán még ma is tisztviselői az említett szolgálatnak és nem is indítottak ellenük fegyelmit. Marcovicu dr. erre kijelenti, hogy az akadémikák nem tesznek említést, csak a mérnökök ügyéről. A jelentést a tanács tudomásul

vette, majd rövidebb vita után hozzájárult a következő ponthoz: ahhoz, hogy Nichi Lázár dr. kulturpalotai igazgató a Moise Nicoara líceumban taníthasson.

Vihar előtt határozatképtelenség.

Igen érdekes jelenetek játszódtak le az interpellációknál. Baga János az ügyben interpellált, mi történt Vostinár ama javaslatával, amelyben kérte, hogy terjesszék a legfelsőbb közigazgatási bizottság elé azt a kérdést, azok a tanács tagok, akik nem bírják az államnyelvet, anyanyelvükön szólalhatnak fel. Marcovicu dr. kijelentette, hogy épen a kisebbségi tanács tagok érdekében mellőzték a javaslat felküldését, miután a tanács amúgy is méltányos és belátó ilyen kérdésben. Vostinár ennek ellenére ragaszkodik a javaslat felküldéséhez. Ezután Vostinár a libásdülői munkásházák ügyében szólal fel és kéri a tanácsot,

Szombaton lesz döntés a Szabó-drogéria tüzesete ügyében.

(Arad, október 21.) Sotirescu vizsgálóbíró ma délelőtt elkészítette a Szabó-féle drogériában történt tüzeset ügyében a tegnapi napon fogatosított bírói helyszíni szemle jegyzőkönyvéhez fűzött jelentését. Mint ismeretes, a helyszíni szemlén Mandru ügyész is jelen volt, azonban sem a vizsgálóbíró,

sem az ügyészség véleménye mindeddig még nem ismeretes. Szabó György és nejeének kihallgatását is a holnapi napra halasztották el, amikor is bizonyára kialakul a vizsgálatot folytató hatóságok véleménye a rejtélyes tüzesetről.

Egy huncut rendelet, mely nem akar Aradra érkezni

Ami szabad Temesvárnak, nem szabad Aradnak. — Tánccsok és professzionisták izgatottan várják a tánctilalmat feloldó rendeletet. — Miért hiányzik a szin Arad éjszakai életéből?

(Arad, okt. 21.) A timisoarai kávéházakban már összekapaszkodtak a legények és a kisasszonyok, már vigan riszáliák a charlestont, a black-bottomt és egyéb ezotikus nevű szörnyűséget, a mamák lornnyonnal, a papák keserű mosollyal nézik a fiatalok ugrándozásait. De a táncolók arca is más, mint hétköznap. A legnagyobb polgári leányzó szendére nevelt szeméből is démon lobog elő és teste úgy kigyózik, az arcvonásai úgy vonaglanak, mint egy szilaj bacchansző. És partnere a gutgezinnt bankfiu, az is kifiamitia természetét és azon erőlködik, hogy kettáncosnak nézzék. A zenekar harsogva, bőszítve, vadul csinnadrattáz és szinte korbácsolja őket a hegyesre tempózott ütemekkel. Az arcok pirosak, a szemek fénylenek, a fehér asztalokon mosolyog a bot... A táncos, zenés kávéház hangulata vidámabb, könnyelműbb, az éjszaka élete színesebb, pezsgősebb, és az asztalok alatt buja és pufók amorettek futkosnak láthatatlanul.

Aradon még mindig tilos a tánc. Az Averescu-kormány erkölcsnemesítő szándékai törz rendeletbe meredtek és nyilvános illetlenkedésnek minősítették a táncot. Aradon is, Temesváron is. Bele is bukott a dologba az aszkéta-ábrázatu generális, legalább is a kávécsok és a cigányok bizonyosra veszik, hogy a táncrendelet okozta a néppárt vesztét. De a liberáliskormány tizenkét évig akar uralmon maradni és ezért jóelőre biztosította existenciáját azzal, hogy visszavonta a tánctiltó rendeletet. Aradon is, Temesváron is.

Ezzel szemben az a helyzet, hogy Temesváron már vigan folyik a tánc, míg Aradon az erkölcsrendőrség még ma is szigorúan ügyel az erkölcsre és rendre, amely a szomszéd városban a törvényes formák betartásával — „felborult”. Ebben a fonák helyzetben mit tehet egyebet az újságró: kérdezősködi. Elmentem a fűhöz, elmentem a fához, mindketten a vállukat vonogatták:

— Nem tudjuk kérem alálassan, ide még nem érkezett meg a rendelet. Nincs más hátra, ki kell várni, amíg megérkezik. Addig türtőztessék magukat valahogy...

Rendben van, én várhatok, de vannak, akik már szörnyen türelmetlenek. Jön a kávé:

— Nem értem az egészet. A temesvári szak-társak betegre keresik magukat, amióta újból bevezették a táncot a lokálokban. Minden este táblás kávéház, verekednek egy helyért és folyik a pezsgő, dül a pénz. Ugy tudom Nagyváradon is

sem az ügyészség véleménye mindeddig még nem ismeretes. Szabó György és nejeének kihallgatását is a holnapi napra halasztották el, amikor is bizonyára kialakul a vizsgálatot folytató hatóságok véleménye a rejtélyes tüzesetről.

ez a helyzet, ott is vigan ugrándoznak már az asztalok között. Csak Aradon nem lehet még táncolni. Bezzeg az adót, azt Aradon is behajtják, az erre vonatkozó rendeletek mind pontosan érkeznek ide is. Csodálatos...

Alig távozott el a kávé nagy hűmmögéssel és feicsóválással, belibegett a társaságbeli kislány, pilóta-kalapja volt és „a lába térdig meztelen”. Sírós hangon panaszkodik:

— Meg kell pukkadni, higyjé el. Temesvári barátom már régen kifiamitották a bokáikat a charlestontól, már vissza is ment a partijuk, melyet a Palace-kávéházban szereztek, mi meg itt busan áruljuk a petrezselymet. Csak volna, aki megvegye. Tessék közhírré tenni, hogy amióta a tánctilalom fennáll, úgy megjavultak az erkölcsünk, hogy azt már a legerotikusabb modern tánc sem tudja többé elkracholni. Emiatt ne aggodjanak az illetékesek. Minket már nem lehet megromlani.

Kacéran villant egyet a szemé és már el is tűnt. De besurrant helyébe a cigányprimás és rágyujtott az édes-bus nótára:

— Jaj apám, csináltak már valamit, hogy egy kis lóvé gyűjön a házhoz. Hiszen elalszunk a nagy szomorúságtól. Irjátok ki az ujságba, hogy Temesváron milyen murik vannak, úgy táncolnak a lokálokban, mintha lakodalom lenne. De van is hangulat, hogy csak még... Garmadában áll a lóvé a cigányok zsebében. Nálunk pedig minden vendégnek bánat lóg az orrán. Bizonyisten még azt a mindennapira-valót se keressük meg...

Azután folytatódik a népvándorlás. Egyik táncolni akar, a másik keresni, de valamennyien izgatottan várják azt a huncut kis rendeletet, mely elindult Bucurestiből, megérkezett Temesvárra és úgy látszik ottragadt. Nyilván leült valamelyik kávéházban és nézegeti a táncolókat, miközben megfedkezett arról, hogy Aradon mennyien várják...

Gárdos Sándor.

Uj Ellinor Glyn. Nagy pillanat, Ellen-tét, Tul az Océánon. Férfi és leány stb. Sándor Ferenc könyvtárában Arad.

— Héjjas Iván tanyája leégett. Kecskemétről jelentik: Héjjas Iván, az ismert fajvédő képviselő gazdaságában nagy tűz pusztított. A tűz az istállót, a bennlévő állatokkal együtt és a gazdasági felszerelés nagy részét elpusztította. A ház nagysága eddig még ismeretlen.

M I R E K.

Csillag Anna csődbe jutott.

Fel lehet fordítani a címerpajzsot. Önök pedig konzervatív asszonyok és konttyal különködő ifjabb leányok, élvezhetik az illatos és feltétlenül csipkés zsebkendőiket és elhulathatnak néhány csillogó könnyecseppet. Mert halál történt. Nagy halál. Meghalt a hosszú haj legnagyobb papnője: csődbe jutott Csillag Anna, hatalmas hajnövesztőszer-gyárával, egész világra kiterjedő üzleteivel, 180 centiméteres „Loreley” hajával együtt.

Szükszavu berlini tévirat számol be a külföldi eseményről, amely mellett nem lehet elmemni szó nélkül, annyira magán viseli az egészséges modernizmus mindent elsöprő energiáját. Arról számol be a lakonikus sürgöny, hogy „Csillag Anna ismert hajnövesztő árusító cég bubi- és etonizura elterjedése miatt csődbe került.”

Lesznek, akik nevetve olvassák majd ezt a legujabb közgazdasági krachot, amely talán nem oly közeli valami, mint a váradi Stern-konzern esete, lesznek azonban olyanok is, akik fejcsoválva és nehéz sóhajjal igazitanak öszül, tornyos frizurájukon a szép metszésű tükör előtt, ha megtudják a furcsa berlini inzolvenciát. És ebben lesz is némi stilus és rezignált öszi gesztus, mert ahogy elvágatott az idő a fehéredő frizurás fej és a rancos arc felett, ép úgy elhervadt Csillag Anna is 180 centiméteres „Loreley” hajával együtt. Most majd aztán eltűnnek a lapokból a hirdetések: a hullámos, sarkig érő haju, erősen molett hölgy, aki 3 levelű lóherét tart a kezében. Tessék elhinni, nagyon régi butor volt már, sehogy se illett ide közénk. Hiszen mostanság veszedelmesen soványak a hölgyek, bubis, vagy itnes a fejük, kezükben pedig nem 3 levelű lóherét tartanak, hanem legjobb esetben — pincsiridikült.

A hajnövesztőszer királynője pedig hetheti az utolsó reklámot a lapokba, amely alighanem így fog hangzani:

„En, Csillag Anna, 180 centiméteres Loreley hajammal csődbe jutottam. Megölt az itn, meg a bubi.”

Isten veled, szegény Loreley! Béke lengjen 180 centimétercs poraid felett!

Fóthy Ernő.

— Liberális győzelem Ilfov megyében. Bucurestiből jelentik: Ilfov megye tegnapi megyei tanácsválasztásán a liberális listát proklamálták megválasztottnak, ellenjelölt nélkül, mert az ellenzék visszahátrált a választástól.

— A minisztérium nem engedélyezte a városi tisztviselők jégkársegélyét. Az emlékeztetés július 2-iki jégverés után a városi tisztviselők kérvényt nyújtottak be a város vezetőségéhez, kérve egy havi fizetésüket segély gyanánt. Kérvényükben ismertették azt, hogy a jégverés nekik is nagy károkat okozott, beverte ablakaikat, tönkretette kertjeiket és veteményeiket. A permanens bizottság, majd a tanács belátta a kérés jogosságát és approbálta a segélyt. Azonban a városvezetés, dacára annak, hogy a saját hatáskörében is joga lett volna kiutalni a segélyt — túlzott óvatosságból — felterjesztette a minisztériumhoz az ügyet. A minisztérium válasza ma érkezett meg, amelyben kategórikusan visszautasítja a kérés teljesítését.

— Szépitik Bucurestít. Bucurestiből jelentik: A „Bucuresti Barátai” társaság tegnap a városházán Argetoianu földművelésügyi miniszter kezdeményezésére ülést tartott. Az ülésen számos indítvány hangzott el a főváros szépitése és modernizálása érdekében.

— Tisza István szobrot kap Budapesten. Budapestről jelentik: A Tisza István emlékbizottság mozgalmat indított, hogy Tiszának Budapesten szobrot emeljenek. A belügyminiszter egy évi gyűjtési engedélyt adott erre.

— Elbocsátják a bűnös iparügyi tisztviselőt. A város vezetősége elhatározta, hogy Ardelean Péter iparügyi tisztviselőt, — akinek a visszaéléseit ismertettük — elbocsátja a szolgálatból. — A permanens bizottság legközelebbi ülésén foglalkozik az ügygel és az elbocsátással kapcsolatban azt is megállapítja, vajjon szükséges-e, hogy a város tegyen az Ardelean ellen bűnvádi feljelentést.

Véres tragédia egy aradmegyei községben

Két haragos borzalmas párharca. — Leszurtak egy kisjenői iparost, akit súlyos sebével az aradmegyei kórházba szállítottak.

(Arad, október 21.) Véres dráma tartja izgalomban Kisjenő község lakosságát. Ma délelőtt összeszólközásból kifolyólag Éberling Vilmos ismert mészáros halálosan megsebesítette egy régi haragosa. A tragédiáról a következőket jelenti tudósítónk:

Éberling Vilmos mészárosmester ma kora délután kiment a vágóhídra, ahol összeszólközött Contiu Lajos mészárossegéddel. Contiu és Éberling már régebbi idő óta haragos, ellenséges viszonyban vannak egymással, de a mai napig nem került sor nyílt ellenségeskedésre. A vágóhid előtt Contiu hirtelen Éberling elé állt és erélyes hangon felelősségre vonta egy állítólag a mészárosmester által terjesztett nyetykárért, amelyben egy kisjenői uriaszónak a neve is szerepelt. Éberling visszautasította a vádat és a vitából hangos szóváltás, majd verekedés keletkezett. Contiu rávetette magát Éberlingre, akinek rövid harc után sikerült kitépni magát a dühöngő ember keze közül és menekülni igyekezett. Contiu a menekülő mészárosmester után rohant és utközben felkapott egy hatalmas pengéjű vágókést. A verekedésnek többen szemtanúi voltak és a két ember felé siettek, hogy elejét vegyék a vérontásnak. Az elvakult ember azonban közben utólérte menekülőt és a kést teljes erejéből a szerencsétlen ember nyakába döfte. A penge teljesen keresztülzurta Éberling nyakát, a melyből hatalmas sugárban ömlött a vér és a mészáros eszméletlenül terült el a földön.

Éberling Vilmos rendkívül súlyos sebért dr. Muscan Valér orvos kötözte be és azonnal intézkedett, hogy a mészáros mestert autóra szállítsák be az aradi közpórházba. Contiu Lajos a kisjenői csendőrség letartóztatta. Éberling Vilmost ma este fél hét órakor megoperálták. A műtét sikerült és amennyiben komplikációk nem állnak be, megmenthető az életnek. Orvosi vélemény szerint aggodalomra csupán az ad okot, hogy a sérülés következtében belső vérzés állott elő.

— Oceánrepülésre vagyonos urhölgy keresztetik. Newyorkból jelentik: Kingstorsmith pilótakapitány bejelentette, hogy novemberben megkísérli a Csendes-óceán átrepülését. Utitársul azt viszi magával, aki 15.000 dollárral járul hozzá költségeinek megtérítéséhez. A magas összeg dacára eddig több sanfranciskói hölgy jelentkezett utitársul.

— A Központi éttermében ma szombaton este 9 órakor az aradi Gutenberg-dalkör nagyszabású hangversenyt rendez, melynek keretében szebbnél-szebb román és magyar dalokat ad elő. E művészi nivón álló hangversenyre pártoló-tagjait, valamint a közönséget meghívja a dalkör vezetősége. Belépés díjtalán.

— Baleset Aradon. Tóth Mátyás aradi kocsis ittás állapotban hajtott és olyan szerencsétlenül esett le kocsijáról, hogy balkarja eltörtött. Sérülésével a kórházba szállították.

— Gyilkosság önvédelemből. Targu-Jiu-ból jelentik: Casulescu Mihály atheni-i gazda családjával ma reggel tengeri törésre ment ki a község határába. A Gilortuli patak hídján Casulescu összeszólközött régi haragosával, Emanoil Gigannel, akivel közösen szidalmazni kezdtek egymást, majd a család körülfogta a magános embert és ütlegelni kezdte. Végre is Gigan szorongatott helyzetében lekapta válláról vadászfegyverét és támadól közé lőtt. A lövés Casulescut találta, akinek a tüdejét furták át a serétek és pár pernyi kintlódás után kiszenvedett. Gigan önként jelentkezett a csendőrségben.

— Tettenért zsebtolvaj. Kellemetlen helyzetbe került Tóth András volt étermi tisztgáló, a ki jelenleg zsebmetszéssel foglalkozik. Muha Géza aradi soffór épen abban a pillanatban nyúlt zsebkendője után, amikor Tóth el akarta lopni tárcáját. A zsebkendő helyett Tóth kezét fogta meg. El sem engedte addig, amíg a legközelebbi posztoló rendőr át nem vette tőle. A tettenért zsebtolvaj ellen megindult az eljárás.

— Eljegyzés. Stern Gizike és Markovits Sándor jegvesek.

— Esküvő. Rosenthal Helén (Arad) és Klein László (Targu-Mures) f. hó 23-án d. e. 11 óra 15 perckor tartják esküvőjüket a neolog izr. templomban, melyre rokonaikat, ismerősüket és jóbarátjaikat ezuton meghívják. (Minden külön értesítés helyett).

— Letartóztattak egy sikkasztó aradi ügynököt. Molnár Izidor aradi vámos sikkasztás címén a napokban feljelentést tett Dodorlat Demeter aradi ügynök ellen, aki a gondjaira bizott nagyobb értékű árut eladta és a pénzt magának tartotta meg. Ramoutianu dr. helyettes vizsgálóbíró ma kihallgatta Dodorlat Demeter, akit beismerő vallomása után letartóztattak.

— Betörőfogás Aradon. Az aradi államrendőrség ma délelőtt egy veszedelmes tolvajt és betörőt tartóztatott le, aki különféle árnevek alatt szerepelt. A rendőrség már régebben körözi Petrisor Istvánt, aki Sánta György és Gyurica neveket is használ. Egyik detektiv ma felismerte Petrisort, aki épen egy külvárosi házból osont ki, karján különféle holmikkal. Amint a tolvaj észrevette a detektivet, eldobta a holmikat és futásnak eredt. Rövid üldözés után sikerült elfogni. Kiderült, hogy Petrisor Ples Gábertől lopta a holmikat letartóztatása előtt néhány perccel. A rendőrségre kiserült, ahol megindult ellene az eljárás.

— Az Iparosotthon szombati estélye. Az Iparosotthonban a rendes szombat esti műsoron a következők szerepelnek: Dittrich Irén, Marossy Dezsóné, Nádas Titi, Reichenberg Mici, valamint Weinberger László.

URANIA naptára
23-tól Mártir 25-ig
II. rész 16 felv. egyszerre
Suzy Vernonnal.
26-tól Circus Renz 28-ig
nagy cirkusz dráma MARY KIDDEL.

ERZSEBET MOZGO.

Ma d. u. 1/2 7 és este 9 órakor

RICCARDO

(a Longislandi csempészek)

Hatalmas és a legizgalmasabb kalandor slágerben.

Rendes olcsó helyárak.

Hétfőtől: Modern Dubarry Korda Máriával.

— A modern ruha és dohányzás pusztítja a fiatal nőket. Bécsből jelentik: Az egészségügyi statisztika szerint a fiatal nők halandósága az utóbbi időben erősen növekszik. Az orvosok abban látják okát, hogy a nők átvették a dohányzást és azonkívül modern ruháikban védtelenek a hdeg nedvesség ellen. A városi egészségügyi hivatal szerint az arányszám a jövőben még jobban emelkedni fog.

— Korszakalkotó találmány a repülőkatasztrófák ellen. Londonból jelentik: Angol tudományos körökben új találmánnyal folytatnak kísérleteket. Az új találmány megakadályozza a gépek zuhanását abban az esetben, amikor a levegőben hirtelenül csökken a gép gyorsasága. A lezuhanások nagyrészt ugyanis ez okozta eddig. A találmány korszakalkotó, miután 95 százalékkal csökkenteni fogja a lezuhanásokat.

— Sertéstartási tilalom Aradon. A városi főorvosi hivatal tudomást szerzett arról, hogy sokan a belváros területén tartanak sertéseket, ami a városi szabályrendelet értelmében szigorúan tilos. A hivatal ezután figyelmezteti az érdekelteket, ne tartanak a város belterületén sertéseket, amert ezért szigorúan megüntetik őket.

— Fern Andra válik boxbajnok férjéül. Berlinből jelentik: Fern Andra, ismert német mozisínésznő válik boxbajnok férjéül. Kurt Prenzecktól, mindössze két éves házasság után.

— Autók jelentkezése. Az autókat felülvizsgáló bizottság utólagra hívja fel azokat, akik még eddig nem mutatták be kocsijukat, jelentkezzenek az utolsó terminus alkalmával. október 29-én és 31-én a megyeháza előtt. Azokat, akik ezáltal sem jelentkeznek, szigorúan megbüntetik.

NŐI FELÖLTOK

legolesobbán

P. L. E. S. Z. cégnél kaphatók

a színház hátsó bejáratával szemben.

— Szőlőbirtokosokra nagyfontosságú, hogy miképpen telepítsék szakszerűen szőlőjüket és a meglévő régi szőlőjükből a hiányzókat mi módon pótolják. Erre nézve ad fontos tanácsokat a J. Szücs szőlőtelep Diósg. jud. Bihar megjelent Szőlészeti Utmutatója, melyet mindenkinek ingyen és bérmentve megküld a cég, ha egy levelezőlapra kéri.

— A „Minerva” műsoros délutánja a Kulturpalotában. Gömör Emmát, a kitűnő komikát hosszú távollét után ismét viszontlátjuk 23-án, vasárnap délután 5 órakor a „Minerva” műsoros délutánján a Kulturpalotában. Az Andrassy-úti színház „Feri bácsi jó utra tér” című nagy sikert ért darabjában senkitől sem félt, sarkán álló gazdaasszony szerepében nevette meg a közönséget. A darab többi szerepeit szintén elsőrendű kezekben vannak, amelyeket Győző Iby, Feszler Béby, Rátvay Nusi, Mészáros Béla és Gyarmati fognak alakítani. A műsor második kimagasló része az „Itélet” című tragédia, melynek főszerepét Beregi László játsza. A többi számok között meg kell említenünk: Weichert Paula, Surányi Kató, Bondár Mancika gyermekprimadonna, Márton nővérek művészi számaikat, melyek szintén hozzájárulnak a nagy apparátussal előkészített műsorodé után sikeréhez.

Hegedű. zongora-iskolák és gyakorl. Kerpelnél.

— Orvosi hír. Dr. Róna orr-, gége-, fül-orvos szabadságáról hazaérkezett, ismét rendel. Str. Moise Nicoara No. 17. (Petőfi u.)

— Magyar Ilma képalkotása nyitva f hó 27-ig délelőtt 10—1, délután 3—6 óráig.

Köröznek Magyarországon egy timisoarai igazgatót

Sikkasztással vádolnak egy volt pesti bankigazgatót, aki időközben Timisoarán telepedett le.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójának távirata.) Nagy feltűnést keltett mindenfelé, hogy a budapesti törvénytörvényesség elfogató parancsot, amely most érkezett meg a budapesti (temesvári) nyomdaigazgató ellen. Az elfogató parancsot, amely ymost érkezett meg a budapesti rendőrségre, általában fatális véletlennek tulajdonítják és bizonyos, hogy arról dr. Bálintnak tudomása sincs.

Dr. Bálint József régebben a pesti Magyar—Olasz Bank, majd pedig egy nagy nyomdaüzem igazgatója volt Budapesten, akit a legszélesebb körökben ismernek a magyar fővárosban. Dr. Bálint József a körözlevél, illetve elfogató parancs adatai szerint 1926-ban nagyobb összeget vett át egyik ügyfelétől, Szücs Teréztől és azt saját céljaira fordította, ami miatt Szücs Teréz fejelentést tett ellene. Az iratok a rendőrségről az

ügyesszégre kerültek és miután az ügy vizsgálata közben dr. Bálintot nem tarták megvalósní, elfogató parancsot adtak ki ellene. Itt látszik fenforogni a tévedés, mert Bálint már hosszabb ideje nem tartózkodik Budapesten, hanem Timisoarán lakik, ahová pesti állásától való megválása után költözött, mivel feleségének szülei is temesváriak. Dr. Bálint egyébként majdnem minden hónapban felmegy Budapestre, ahol üzleti ügyeit intézi és ilyenkor rendszerint találkozik nagyszámú ismerőseivel is. Különben jelenleg is versenyfővá van Budapesten. Ugy látszik, dr. Bálint Józsefnek sejtelve sem lehetett arról, hogy valaki följelentést tett ellene, mert ha erről tudomást szerzett volna, bizonyára nem kerülhetett volna arra sor, hogy azért, mert nem találják, körözlevelet kelljen kiadni ellene.

Megkönnyítik

az állampolgársági bizonyítványok kiadását.

A város vezetősége érdekes újítást vezetett be.

(Arad, október 21.) Aradváros vezetősége elhatározta, hogy ebben az évben véglegesen elintézi az állampolgársági bizonyítványok ügyét és január 1-ig mindenkinek kiadja bizonyítványát. Ecélből ma praktikus újítást léptetett életbe. Azoknak, akiknek szükségük van bizonyítványukra, nem kell mást tenniük, mint a városi pénztárnál befizetni a bizonyítványért járó 50 lej illetéket. A bizonyítványt magát nem kell megvárni, mert azt a város a lakásukra kézbesített ki az illetőknek. Ily módon sikerül elérni azt, hogy január 1-ig mindenki kiválthatja bizonyítványát. Január elseje után a város senkinek többet nem ad ki bizonyítványt és azok, akik a jövő évben fogják akarni kiváltani, a minisztériumhoz kell körvívnyulhat bejutni.

MOZI.

xx A Casanova sajtóbemutatója az aradi Apollóban. Ivan Mosjoukine Casanovát jelentette ki legkedvesebb szerepének és ebben abból a szempontból bizonyára igaza is van, hogy egyetlen filmje sem tüntette fel őt ily rajongást keltő, elővős szerepben. Mert ugyebár vidám, csapodár szerelmű, gáláns és minden női szívet leigázó lovagot játszani kellemes, kedves feladat, amelyet aztán Mosjoukine nemcsak a pompás szerep önként kínálkozó közvetlenségével, hanem azzal az igazi, sajátos mosjoukine-i egyéniséggel mintáz, amely budapesti utjának nyomán keletkezett forradalomnak egyszeriben magyarázatot ad és egyben úgy Casanovát, mint a többi Mosjoukine-filmet az átlagon messze felülemeli. Mindamelllett Mosjoukine elé komoly feladat is hárult, hogy elhitesse azt a szuggesztívitást, amelynek minden nő rabja lesz, bár ő nem az a kimondott, ideális szépségű bonviván-típus, amelynek pusztja megjelenése hódít. És ekkor mutatkozott be Mosjoukine művészete: egy-egy mozdulat, egy pillantás fejezte ki a lenyűgöző varázst, amely bilincsbe vert nyomban minden női szívet, koronás asszonytól kis cselédleányig. Mosjoukine alakja előtte áll az összes többi figuráknak és így egyéb nagy szerep nincs a filmben. A partnerek szerelmi kalandonként változók, amelyeket Rina de Liguoro (Corticelli táncosnő), Dianna Karena (Mary Mária márkinő), Suzanne Bianchetty (Katalin cárnő) és Jenny Jugó (Theresa) alakítanak simulékony művészettel. Rudolf Klein-Rogge eleveníti a cárt erőteljes román-modorban és Paul Gulde Ogloff ezredest. A rendezésnél a külső képek naturalizmusa, a velencei karnevál megkapó nyüzsgése s több helyen felbukkanó eleven trükkök Alexandru Volkoff érdemel. A feliratok értelmesek. (—6.)

Öngyilkos lett egy aradi birtokos felesége

Titokzatos öngyilkosság történt Arad-Gájban.

(Arad, okt. 21.) Megrendítő öngyilkossági kísérlet történt ma délelőtt Gájban. Egy fiatal asszony idegrohamában beleugrott egy nyitott kutba, ahonnan eszméletlen állapotban, rendkívül súlyos sérülésekkel huzták ki. Az asszony Borsos Jánosné, jómódu gazdálkodónak felesége. Ma délelőtt Borsos János szomszéda rémes sikoltásokkal figyelmeztetett Gaál János földbirtokos berohant Borsos házába, mert innen hallatszottak a kétségbeesett hangok. Az udvarban nem látott senkit és a lakás ajtaja nyitva volt, de senki se tartózkodott a szobában. Ismét az udvarban nézett szét és a nyitott kutból fájdalmasan nyögő hangokat hallott. Segítségét hívott s hosszadalmas munka után sikerült a kutból felszínre hozni Borsos Józsefné véres, összezuzott testét. A mentőkért telefonáltak, akik a szerencsétlen asszonyt a kórházba szállították. Kihallgatni nem lehetett, mert még nem nyerte vissza eszméletét. Az öngyilkossági kísérlet okát nem tudják, mert az asszony semmi célzást nem tett szándékáról és levelet sem írt senkinek. A nyomozás megindult a rejtélyes öngyilkosság okának felderítésére.

Rádió-műsor.

Szombat, október 22. Wien—Grác. 11. Délelőtti hangverseny. 16.15. Délutáni hangverseny. 19.45. Lehár Ferenc „Eva” című operettjének közvetítése. Az előadás után tánczene. — Leipzig. 20.15. Ének- és zongorahangverseny. 22.15. Kabaré. — Miláno. 17. Szórakoztató zene. 17.50. Gyermekkarének. 21. Egy operett közvetítése. 23. Jazz-band. — München. 17.35. Else List-Roude Brahms dalestje. 19. W. Kleak „A bibliásember” című operájának közvetítése. 22.15. Tánczene. — Nápoly. 17.10. Szórakoztató zene. 21. Zenekari hangverseny. — Pozsony. 19.30. Operaátvitel a tót nemzeti színházról „Rigoletto”. — Prága. 16.30. Délutáni hangverseny. 19. Tánczene. 20. Hangverseny. 22.25. Hangverseny. — Róma. 17.45. Szórakoztató zene. — Stuttgart. 15. Részletek közkedvelt operákból. 21.15. Kabaré. 22.15. Tánczene. — Frankfurt a. M. 16.30. A házizenekar hangversenye. Liszt Ferenc műveiből. 20.15. Tarkaest, utána. Jazz-band. — Berlin. 16.30. Szórakoztató zene. 20.10. Strauss „Wiener Blut” című operettjének előadása. 22.30. Tánczene. — Breslau. 16.30. A házizenekar hangversenye. 20.45. Könnyű zene. 22.15. Tánczene. — Budapest. 9.30. 12. és 15. Hírek, közgazdaság. 17. Előadás a Studióból. „Képzelt beteg.” Viglákék három felvonásban. Irta: Molière. 20.45. Az Operaház tagjaiból alakult kamarazenekar hangversenye. Komor Vilmos karnagy vezényel. 22.15. Pontos időjelzés, hírek, közlemények, ifjúsági verseny eredmények. Utána: A Britannia nagyszállóból Pertis Jenő és cigányzenekarának hangversenye.

Az országos híró **Gutenberg-dalkör** ma, szombaton este 9 órai kezdettel **HANGVERSENYT RENDEZ** a Központi étteremben. Belépti-díjnincs

Ki következik Baldwin után?

Ha Lloyd George és MacDonald szövetsége győz a közelgő választásokon. — Őt államfértiu harca Anglia vezetőpozíciójáért.

(Az Aradi Közlöny londoni tudósítójától.) Az angol politika színpadán öt ember áll, ma az első sorban, öt férfi alakjára esik a rivalda éles fénye, öt ember szavai, mozdulatai, egymáshoz való viszonya és elhatározásai döntik el az elkövetkező télen át az angol, de egyúttal az európai politika sorsát is. Ez az öt ember:

Baldwin, MacDonald, Lloyd George, Churchill és Chamberlain.

Öt kemény és érdekes fej; öt vérbeli angol; öt történelmi alak, akik már éltökben bevonultak az események révén, amelyekhez nevük fűződik, az angol história lapjaira.

Stanley Baldwin, akinek nyugodt, kedélyes és pipás alakját az öt kontinens minden újságolvasója ismeri, a felső angol középosztály tipikus képviselője. Nyugodt, barátságos, becsületes — nagyon becsületes — férfi, a megbízható üzletfél és a mintaszerű családapa megtestesült típusa. De a háború előtti politikában, ebben a viharos forgatagban, amely minden értéket átértékel, minden elvet átalakított és minden osztályt csatasorba állított az alatta és fölötte fölsorakozó másik osztály ellen, ezek a derék angol jellemvonások valahogy elvesztették régi értéküket. Két évvel ezelőtt „honest” Baldwin, a becsületes Baldwin, puritán, mély vallásosságtól átítatott beszédjével még vissza tudta szorítani a nagy sztrájk hullámain, az elmúlt évben befolyása és tekintélye egyre csökkent és a kudarc, amelyet a makacs hányatulajdonosokkal szemben a szénsztrájk idején és a kormánypart jobbszélső pártjaival, a dyehardokkal szemben a felsőház kérdésében szenvedett, tekintélyét szörnyen megtépázták. Párthive, barátja és tisztelője van még ma is, de a cardiffi gyűlés szónokainak szélsőséges hangja világosan elárulta, hogy

Baldwint nem tartják többé alkalmas vezérnek,

aki a kormánypart megfoglyatkozott sorait, mert a mandátumaik csökkenésére bizony számítanak, a liberálisok és a munkáspárt súlyos rohamai ellen, vezesse, Baldwin, ezt ma már biztosra veszik, visszavonul üzletének és vállalatának csöndes berkeibe és alig képzelt, hető olyan belpolitikai konstelláció, amely őt a Downing street miniszterelnöki palotájába visszavezesse.

Ki legyen hát Baldwin utóda? Churchill vagy Chamberlain?

Churchillnak jellemében, Chamberlainnek képességeiben nem biznak meg. — ez az igazság! A robbanó temperamentumu lord Randolph Churchillnek és szenvedélyes amerikai feleségének a fia, Winston Churchill a Marlborough hercegek jellemző tulajdonságaiból édeskeveset örökölt. Nagyjában nires anyjának fia ő, aki élte hanyatló éveiben ment férjhez fiának egyik iskolatársához. Nincs az a kalandos karriér, amelynek egy vagy másik szakaszát Winston, csak e néven emlegetik Churchillt Londonban, be ne futotta volna. Volt huszártiszt, riporter, rajzoló, népszónok, politikus, ellenzéki vezér, államtitkár, had-

ügyi, tengerészeti és pénzügyminiszter, állt a liberálisok balszárnyán s most a konzervatívok jobbszárnyának egyik vezére. Nevéhez fűződik az antwerpeni és a Dardanellákban szenvedett szörnyű vereség, de a tankokat is ő erőszakolta rá a brit vezérkarra s így, a vaskalaposok akarata ellenére, ő erőszakolta ki a nyugati döntést a világháborúban.

Félnek tőle a konzervatívok, de azt elismerik, hogy született politikai vezér.

s ha a munkáspárttal döntő harcra kerül a sor, nincs más tagja a kormánypartnak, aki tudásban, ismeretben, szónoki képességben és elhatározó erőben Winstonnal mérkőzni tudna. Sir Austen, a nagy Joe Chamberlain fia? Hive és barátja tán több van, mint Marlborough herceg temperamentumos unokájának, de

nincs senki, aki föltétlenül megbíznák Sir Austen képességeiben,

Becsületes, derék, jóindulatu, de, sajnos, mind-ezek a tulajdonságok megvannak Stanley Baldwinban is és nem hozták meg a gyümölcsöket, amelyeket vártak tőlük. Nagy hiba, hogy Chamberlain kezd idegeskedni, már pedig nincs az a hiba, amelyet ne bocsátana meg előbb az átlagos angol, mint az idegességet. Angol államfértiúnak nincs joga hazája szolgálatában elveszteni a nyugalmát!

A két konzervatív jelölttel szemben félelmetes ellenfelek állanak.

KÖZGAZDASÁG.

Kihágás-e a takarékpénzes-eladás?

Fejlesztés a lovrini sváb bank ellen. — Érdekes tárgyalás a timisoarai iparhatóság előtt.

(Az Aradi Közlöny tudósítójától.) Érdekes tárgyalás folyt le ma délelőtt a timisoarai (temesvár-városi) iparhatóságnál. A timisoarai (temesvári) órák s ékszerészek szindikátusa tiltott megrendelések gyűjtésével vádolta meg a lovrini sváb kereskedelmi bankot. Ugyanis pár hónap előtt óra és ékszerek eladásának propagálására a bank egy külön szervezetet alapított, mely ügynökök segítségével takarékpénzesek útján gyűjtötte a megrendeléseket akként, hogy a fél a kiválasztott tárgyat akkor kapja meg, ha a takarékpénzes időközben összegyűjtött tartalma fedezi a vételárat. Ügynökök dolgoztak az ország különböző városaiban, akiknek a tevékenységét a váratlan konkurrenciát kapott óra- és ékszerkereskedők Timisoarán (Temesváron) nem nézték tétlenül, hanem feljelentették a bankot tiltott megrendelések gyűjtése miatt, mert a törvény előírja, hogy magánosokat megrendelések gyűjtése végett látogatni csak akkor szabad, ha a cég igazolja, hogy előzetes hívásra jelent meg a rendelónél.

Ma volt e kihágási ügynek iparhatósági tárgyalása a timisoarai (temesvár-városi) iparhatóság előtt. A panaszos ékszerészek nevében Engel Mór elnök és Frankovits Béla ékszerész jelent meg. A vádért Potchen Jakab bankigazgató, lovrini községi jegyző vállalta a felelősséget és kijelentette, hogy az ügynökök kizárólag csak előzetes levélbeli hívásra jelentek meg a feleknél. Tiltott dolgot tehát nem követett el. Engel elnök ezt kétségbevonta, mire a hatóság kihallgatta Kugler ügynököt, aki azt vallotta, hogy előzetes hívásra látogatta meg a vevőket és csak mintegy 6—8 eset fordult elő, amidőn enélkül adott el ékszereket. A jelenvolt ékszerészek izgatottan fakadtak ki a bank eljárása ellen, mondván, hogy épen az amugy is válsággal küzdő kis existenciákat támadja meg ezzel az üzlettel és a bank megbüntetését érték. Az iparhatóság egyelőre

Volt idő, amikor nem volt Angliában hátrányomtobb, kegyből kiesettebb, sarokbaállítottabb politikus, mint a nagy walesi. Ma a kocka teljesen megfordult. Az angolok rájönnek arra, hogy a sok hiba, amelyet Lloyd George elkövetett, a kapkodás, amelyet a háború után annyira utáltak benne, az ügyeskedés, a próbálgatás mindenféle irányban és a görcsös ragaszkodás a hatalomhoz, apró és elhalványuló foltok nagy dicsőségén.

Anglia csak ma fedezi föl, hogy a háborút tulajdonképpen Lloyd George nyerte meg.

És a nagy ravaszdi, mindenfajta politikai sakkhuzásnak ez az alapos szakértője, akinél finomabb orral még senki angol földön nem szaglázta a néphangulat hullámzását, hamarosan rájött arra, hogy

most megint őt az órája.

A liberális párt nagy veresége után és különösen, mivel nagyon sok kerületét, ugylátszik, örökre elhódította a jobban szervezett, ügyesebb és mozgékonyabb munkáspárt, tudatában van annak, hogy egyelőre nem kerülhet soha többé a hatalomra. Ezt okosan, megfontoltan kezdte szövögetni a szalakat a munkáspárt felé. A Labour Party soraiban sem uralkodott a rendíthetetlen meggyőződés, hogy a választási csatát százszázalékban megnyerik. Így alakul ki lassan, lépérlépcsre

az új koalíció: a liberális és munkáspárt szövetsége,

amelynek a választási szakértők szerint legnagyobb sánza van az általános választások során a döntő győzelemre. MacDonald óvatosan hallgat és szép, férfias hangja nagyon ritkán szólal meg mostanában. Vár... A győzelemre, a hatalomra vár...

.....

nem hozott határozatot, hanem azt írásban fogja közölni. Híre jár, hogy az ékszerészek és órák mozgalmat indítottak, hogy mind-ama városokban és helységeiben külön-külön tegyenek az érdekeltek feljelentéseket, ahol az ügynökök megrendelések gyűjtésével foglalkoztak.

Zürichben 3.23, Párisban 15'90 a lej

Helyi valutaárak. (Október hó 21.)

Kifizetések: Berlin 38.80, Amsterdam 65.25, Newyork 161.50, London 789, Páris 6.36, Milánó 8.87, Prága 4.80.50, Budapest 28.35, Zágráb 2.86, Bécs 22.87, Zürich 31.25. — Áru: Márka 38.50, dollár 160, angol font 785, francia frank 6.40, olasz lira 8.80, cseh kor. 4.80, pengő 28.30, dinár 2.80, osztrák schilling 23, svájci frank 31. — Pénz: Márka 37.50, dollár 159, angol font 780, francia frank 6.25, olasz lira 8.60, cseh korona 4.70, pengő 28.10, dinár 2.75, osztrák schilling 22.80, svájci frank 30.50.

Zürichi tőzsdenyitás. (Október hó 21.)

Berlin 123.80, Amsterdam 208.60, Newyork 518.45, London 2525.50, Páris 20.36, Milánó 28.35, Prága 15.36.50, Budapest 90.65, Belgrád

CASANOVA
vasárnaptól az
APOLLOBAN.
Jegyek elővételben kaphatók

Alyce Terryvel
Tiltott boldogság
kedves filmregény 7 fev.
Kettős műsor
Betty Balfourral
Monte-Carlo,
bájos Rivierai történet 10 fev.

5,
7,
és
9
ó
r
a
k
o
r

Tudja Ön mi az a FORTUNA?

Olasz bővítésű forrás kőz nő, és gyermek szövetségének iskolas ruhák és könyvek beszerzésére. Őszi és téli kabátok nagy választékban. Hétfőnk utáni rendelések 24 óra alatt készen állnak. **Arad, Str. Col. PIRIOI 5.** (Színház hátsó bejáratával szemben.) **FIGYELEM A CÍMRE!**

9.13, *Bucuresti* 3.23, Varsó 58.10, Bécs 73.17.50.

Zürichi tőzsdezárlat. (Október hó 21.) Berlin 123.77.50, Amsterdam 208.60, Newyork 518.35, London 2525.37, Páris 20.35.50, Milánó 28.34, Prága 15.36.50, Budapest 90.65, Belgrád 9.13, *Bucuresti* 3.23, Varsó 58.12.50, Bécs 73.17.50.

Bucuresti-i tőzsdezárlat. (Október hó 21.) *Kifizetések:* Páris 6.34.50, Berlin 38.50, London 787, Newyork 161.25, Milánó 8.84, Zürich 31.18, Prága 4.79, Bécs 22.80. — *Váltók:* Napoleon 645, német márka 38.25, leva 1.20, török lira 0.85.50, angol font 784, francia frank 6.41, svájci frank 31, olasz lira 8.83, drachma 2.15, dinár 2.83, dollár 160, lengyel zloty 18.10, osztrák schilling 22.95, pengő 28.25, cseh korona 4.74.

A dunai kamarák a Duna-bizottság feloszlását követelik. Bucurestiből jelentik: Pénteken ül össze Galatiban az Európai Duna-bizottság őszi ülészaka, Contescu meghatalmazott miniszter elnöklete alatt. Napirenden a Duna-torkolat hajózási ügyeire szentel. Tegnap este a galati-i keresk. és iparkamarában az összes dunai kikötők iparkamaráinak képviselői konferenciát tartottak és memorandumot készítettek, amelyben követelik a Duna-bizottság feloszlását és a tuzott ügyek megszüntetését.

Piaci árak: burgonya 4—5 lej, hagyma 7 lej, tehénturó 16 lej, juhturó 56 lej, vaj 100—140 lej, zöldbab 16 lej, alma 8—12 lej, körte 10 lej, szőlő 30 lej kilogrammonként, tojás 2.80 lej darabja, tej 8 lej, tejfel 40 lej, bab 8 lej literle, zöldség 3 lej csomója. A baromfi piac árai: kövér liba 180—220 lej, kövér kacsá 100—150

lej darabja, sovány liba 120—200 lej, sovány kacsá 90—120 lej, tyúk 100—130 lej, csirke 50—90 lej párja. A gabonapiac árai: buza 800 lej, kukorica 650 lej, árpa 660—670 lej, zab 550—560 lej métermázsánként. Az állatvásár árai: marha 14—17 lej, borjú 28—32 lej, sertés 32—35 lej kilogrammonként élősúlyban.

SPORT

O A vasárnapi mérkőzések bírói. A bírók delegáló bizottsága a vasárnapi mérkőzések levezetésére a következő bírókat delegálta: **Gloria-CFR-pálya.** Reggel fél 9 órakor ATE—Hakoah ifj. bajnoki. Vezeti: Matuz András. Délután 10 órakor AMTE—ATE II. szöv. díj mérk. Vezeti: Heim Gyula. Déli 12 órakor AMTE—Unirea ifj. bajnoki. Vezeti: Kalmár Tibor. Délután 2 órakor Gloria-CFR—Vointa V. I. oszt. bajnoki. Vezeti: Kubick Ernő, határbírók: Gaál János és Juhász Zoltán. 4 órakor AMTE—ATE I. oszt. bajnoki. Vezeti: Darázs István, határbírók: Theodorescu főhadnagy és Balajthy István. **AAC-pálya.** Délután fél 4 órakor AAC—Olympia I. oszt. bajnoki. Vezeti: Vatianu Titus, határbírók: Sensusdorff József és Traiconi Demeter. **Tri-color-pálya.** Délután 10 órakor Vointa—Gloria-CFR ifj. bajnoki. Vezeti: Balajthy István. Délután 4 órakor Wacker—Juventus II. oszt. bajnoki. Vezeti: Csenka Gábor. **Kisszentmiklós.** Délután fél 3 órakor Banatul—Unirea II. oszt. bajnoki. Vezeti: Fock Béla. Curtici. Frontirea—Vulturul II. oszt. bajnoki. Vezeti: Tomi Livius.

Felelős szerkesztő: RETHY JÓZSEF.
Cenzura: Prefectura Judetului.

NYILTTÉR.

E rovat alatt közölttekért nem vállalunk felelősséget. **FELHÍVÁS.**

Polonyi János Sanpetru-German-i lakos házat és malmát megvettem, felszólítom mindazokat, kiknek követelésük van, hogy 8 napon belül nálam bejelentsék, mert azontul felelősséget nem vállalok.

Sanpetru-German, 1927. október 17.

5616

Töpfer György.

Keresse fel az újonnan berendezett

„Fehér bárány“ vendéglőt

Aradon, a gyorsáruval szemben. Olcsó árak mellett jól elkészített hideg és meleg ételek, kitűnően kezelt hegyaljai borok, temesvári sör. Abonensek felvételnek házon kívül is. **FLEISSIG, a „Fehér bárány“ volt tulajdonosa.**

Köszönetnyilvánítás.

Mindazon rokonoknak, jó barátoknak, az Aradi Vendéglősök és Kávésok szindikátusának, ismerőseiknek, akik szeretett leánya, illetőleg huga elhalálása alkalmával mély bánatunkat enyhítették, koporsójára virágot helyeztek, avagy a temetésen résztvettek, ezúton mondunk hálas köszönetet.

Arad, 1927. október hó 21.

Özv. Szablóczky Gusztávné és Szabados Arpád.

Osztrák osztálysorsjáték

100.000 sorsjegy!
50 000 nyeremény!

260 millió lej összegben, mely minden levonás nélkül kifizettetik. :: Főnyeremény 750.000 Schilling = 18 millió L. további nyeremények

12 1/2 millió L.	6 millió L.
800.000 S.	250.000 S.
5 millió L.	1 millió 800.000 L.
200.000 S.	75.000 S.
1 1/2 millió L.	2 á 1 1/2 millió L.
60.000 S.	2 á 50.000 S.
2 á 1 millió L.	3 á 750.000 L. stb.
2 á 40.000 S.	3 á 30.000 S. stb.

Minden második sorsjegy nyer!

Az I. osztályu húzásokhoz kérjük szíves megrendeléseit legkésőbb november 16-ig. 5428

A sorsjegyek árai:

1/2 sorsjegy	1/4 sorsjegy	1/8 sorsjegy	1/16 sorsjegy
800	400	200	100

Szíveskedjék még ma megrendelésüket nekünk beküldeni miután az eddigi sorsjátékok sorsjegyei még mindig idővel véglegesen elkelték, ami a legjobb bizonyítéka sorsjátékunknak, általános kedveltségére. Minden megrendeléshez hivatalos törv. odatoltatik, a betét összege a sorsjegy(ek) kézhez vétele után fizetendő. — Legszívesebben osztálysorsjáték főáruda

A. GAEDICKE & Co.
WIEN I., Franz Josefskai 47.

Új kézimunkakönyvek, **filet minták,** főzőkönyvek, folyóiratok, divatlapok nagy választékban. **Naményi könyvkereskedésében Arad.**

Keresek megvételre **üzemképtelen FORDSONT** és egy 8 lóerős benzínmotort. **Sztarek, Macea, (Jud. Arad.)**

Butorok részletre

kedvező fizetési feltételek mellett, készpénz árban.

GARAI, Arad, Piata Avram Jancu (Szabadság-tér) 10. szám. **Cimre ügyelni!**

Saját érdekében

cselekszik, ha idejében okosan számít ezzel a kétségbe nem vonható ténnyel!

Saját magának vagy hozzátartozóinak **orvosi vizsgálat nélkül**

100.000 Lejt

— biztosíthat neveltségese csekély Lejt 1200. — egyszerűs-mindenkorra fiz. díj ellenében — ha halálesetre szóló kölcsönös biztosítást köt, mely 85 éves korig köthető!

Fogadják tehát szívesen igazolt képviselőnket, ki önnök mindenben felvilágosítást nyúj

„AMERICA“

Élet Biztosító Társaság és Bank Turda. (Erdélyi Intézet). — Arad és aradmegyei főgyűlés Arad, Str. Brațianu (Weitzer J.-u.) 7. II. 6680

Cementtetőcserépgépek,

továbbá gépek, üreges betontömbök, beton- és salaktéglák, cementlapok, stb. előállítására. Formák: csövek, kutgyűrűk, lépcsők, stb. készítésére. Betonkeverőgépek. Prima cementfestékek. Complett asbestcementpala-gyári berendezések (ETERNIT) stb. azonnal szállít raktárról:

„MODERNA“

Építőipari-gépek és Radiator R.-T. Brasov, Kis-ucca 12. — Telefon 5—78. sz. 6930
Mielőtt gépeket vásárol, tekintse meg gazdagon felszerelt raktárunkat. Prospektusok és költségvetések díjmentesen.

Corpul Portareilor Tribunalului Timișoara. No. 152—1927. portarel.

PUBLICATIUNE DE LICITATIE.

Subsemnatul portarel aduc la cunoștință publică, că în urma deciziei No. G. 2339—1927, al Judecătorei Lipova în favorul lui Antoniu Schönbauer repr. prin dr. Tiberiu Baár adv. în Lipova, în contra lui Petru Staudt locuitor în Lipova, pentru suma de rest 19301 lei capital, interese de 12% dela 4. August 1926, și pentru spese în 3650 lei deja stabilite, și cele ce se vor mai stabili, se fixează termen pentru efectuarea licitației pe ziua 25. Octombrie 1927. ora 17, în Lipova No. 417—418 și continuativ în Lipova No. 417—418 pe când și unde se vor vinde prin licitație obiectele sequestrate și anume: mobilie de casă, obiecte din camerele de hotel prețuite în 21300 lei.

Lipova, la 9. Septembrie 1927.
Portarel delegat la Judecătoria Lipova.

Árverési hirdetés.

Közhirre teszem, hogy egy késedelmes vevő kárára és veszélyére október hó 28-án délután 3 órakor a magyarádi szőlőbőben nyilvános árverésen a világosi közjegyző ur közbenjöttével el fog adatni a vevő által át nem vett 80 hl, 1925. évi termésű és 45 hl, 1926. évi termésű fehér bor literenként 20 lei és 50 bani kikiáltási ár mellett, mely az egész mennyiség után 256.250 lei. Szükség esetén azonban a bor kikiáltási áron alul is elfog adatni. A venni szándékozók kötelesek az árverés megkezdésekor a kikiáltási ár 10%-át készpénzben letenni. A legmagasabb ajánlatot tevőnek fog az áru eladatni, ki is köteles nyomban az egész vételárát készpénzben kifizetni. Köteles a vevő azonkívül az összes állami illetékeket a közjegyző kezéhez lefizetni. További felvilágosítással bármelyik nap délutánján 3—6 óra között az Aradi Polgári Takarékpénztár pancotai fiókjánál az árverési szándékozók rendelkezésére állók.

Pancota, 1927. október 21.
5637. Hj. Barna Lajos.

